

**METODICKÉ ODPORÚČANIE
PRE BEZPEČNOSTNÝCH MANAŽÉROV
FUTBALOVÝCH KLUBOV**

k aplikácii zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí
a o zmene a doplnení niektorých zákonov do praxe

Február 2014

1. Úvodné slovo

Metodické odporúčanie (ďalej len „odporúčanie“) je spracované s cieľom zjednotenia postupov prípravy, riadenia, vykonávania a vyhodnocovania bezpečnostných opatrení podľa zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov počas konania futbalových stretnutí v Slovenskej republike. Odporúčanie je spracované **pre potreby bezpečnostných manažérov** futbalových klubov (alebo hlavných usporiadateľov, ak bezpečnostný manažér nebol určený v zmysle zákona), avšak môže byť použité aj ako študijná pomôcka pre potreby iných zodpovedných osôb zúčastňujúcich sa na príprave a realizácii bezpečnostných opatrení počas športových futbalových podujatí.

Odporúčanie je cielene vydané Slovenským futbalovým zväzom ako interný právny akt podľa čl. 8 ods. 5 Stanov SFZ, na základe podnetov futbalových klubov a má slúžiť ako pracovná pomôcka pre určených pracovníkov pri implementácii zákona do praxe, zosúladenia jednotných postupov klubov pri príprave a vykonávaní bezpečnostných opatrení, vyhodnotení rizikovosti podujatia, nastavení počtu členov usporiadateľskej služby, nastavení efektívnej spolupráce s obcou a bezpečnostnými zložkami, príprave a realizácii odbornej prípravy usporiadateľov.

Odporúčanie obsahuje informácie a komentáre, ktoré vychádzajú z platnej slovenskej a európskej legislatívy. Súčasne obsahuje rady a inštrukcie skúsených praktických odborníkov z futbalovej a bezpečnostnej praxe. Čitatelia tohto odporúčania sa dozvedia, čo je nevyhnutné robiť a zároveň aj to, ako to urobiť.

2. Odporúčanie

k vybraným ustanoveniam zákona, ktoré upravujú činnosť usporiadateľskej služby (hlavný usporiadateľ, bezpečnostný manažér, usporiadateľ).

Dňa 1. februára 2014 nadobudol účinnosť zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), ktorým sa upravuje režim organizácie športových podujatí, najmä vo vzťahu k futbalu a hokeju, kde k aktom diváckeho násillia dochádza najčastejšie. Zákon okrem iného **nanovo** upravuje postavenie a úlohy organizátora a usporiadateľskej služby, ktorej súčasťou je aj bezpečnostný manažér ako dôležitý odborný subjekt, ktorý plní na strane organizátora podujatia významné úlohy na úseku prípravy riadenia, vykonávania a vyhodnocovania bezpečnostných opatrení v súvislosti so športovým podujatím.

Odporúčanie reaguje na vybrané ustanovenia zákona, ktoré upravujú najmä činnosť usporiadateľskej služby.

2.1 (§ 1-2) Základné ustanovenia

§ 1 ods. 1 Tento zákon upravuje podmienky organizovania verejného športového podujatia (ďalej len „podujatie“), oprávnenia a povinnosti organizátora podujatia, činnosť, oprávnenia a povinnosti člena usporiadateľskej služby, úlohy obce a Policajného zboru, povinnosti a zákazy pre účastníka podujatia, podmienky na zaistenie bezpečnosti na podujatí, zodpovednosť a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Komentár: Zákon upravuje podmienky organizovania podujatia, v ktorom vymedzuje činnosť, oprávnenia a povinnosti člena usporiadateľskej služby (hlavný usporiadateľ, bezpečnostný manažér, usporiadateľ) ako **dôležitých subjektov pri zaistení bezpečnosti na podujatí**.

§ 1 ods. 7 *Všetky osoby* podľa tohto zákona podieľajúce sa na príprave, organizovaní a dozore nad priebehom podujatia **vykonávajú svoju pôsobnosť vo vzájomnej súčinnosti** tak, aby právo pokojne sa zhromažďovať na verejne prístupných miestach nebolo obmedzené, okrem opatrení nevyhnutných na ochranu práv a slobôd iných, ochranu verejného poriadku, bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku alebo životného prostredia.

Komentár: Ustanovenie § 1 ods. 7 poukazuje nevyhnutnosť, aby všetky osoby podľa tohto zákona, ktoré majú podiel na príprave, organizovaní a dozore nad priebehom podujatia medzi sebou úzko spolupracovali. Je nevyhnutné, aby osoby počas vykonávania svojich pôsobností v úzkej súčinnosti medzi sebou komunikovali, spolupracovali, organizovali a vyhodnocovali podujatie s cieľom zabezpečiť, aby boli bezpečnostné opatrenia počas podujatia koordinované a nastavené tak, aby boli čo najefektívnejšie, aby bol zaručený nerušený priebeh podujatia a zabezpečená ochrana a bezpečnosť pre účastníkov podujatia.

§ 2 Na účely tohto zákona sa rozumie:

c) **rizikovým** podujatím podujatie označené za rizikové organizátorom podujatia, športovým zväzom, obcou alebo Policajným zborom z dôvodu hrozby narušenia verejného poriadku alebo ohrozenia bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku alebo životného prostredia,

Komentár: Ustanovenie zákona dáva možnosť oprávneným subjektom (organizátor podujatia, športový zväz, obec a Policajný zbor) označiť podujatie za rizikové z dôvodov ustanovených v § 2 písm. c). Z uvedeného vyplýva, že aj keď organizátor podujatia označí podujatie za nerizikové a Policajný zbor, športový zväz alebo obec (jeden z uvedených subjektov) vyhodnotí a označí podujatie za rizikové, organizátor je povinný organizovať a postupovať v zmysle zákona ako pri rizikovom podujatí. Nerozlišuje sa rizikovosť podujatia na mieste konania podujatia alebo mimo neho, ak je podujatie označené ako rizikové, je rizikové ako celok.

d) *podujatím s osobitným režimom*

1. rizikové podujatie,
2. futbalové stretnutie alebo hokejové stretnutie dvoch najvyšších súťaží v kategórii dospelých alebo posledné štyri kolá pohárových súťaží vo futbale a hokeji v kategórii dospelých,
3. podujatie, na ktorom sa predpokladá účasť 4 000 a viac divákov, alebo
4. podujatie, na ktorom sa predpokladá viac ako 90 % obsadenia športového zariadenia s kapacitou 2 000 a viac divákov.

Komentár: Zákon *špecifikuje novú skupinu podujatí, a to podujatia s osobitným režimom*. Ide o podujatia, pri ktorých sa na rozdiel od bežných podujatí vyžaduje prísnejší režim, pokiaľ ide o prípravu, organizáciu a samotný priebeh, ako aj vykonávanie dozoru na podujatí *z dôvodu existencie bezpečnostného rizika*. Pri organizovaní takéhoto podujatia zákon špecifikuje osobitné podmienky a povinnosti, ktoré musí organizátor podujatia splniť. Najvyššie nároky na organizátora podujatia, ale aj na účastníka podujatia, zákon ustanovuje pri rizikových podujatiach. Medzi podujatia s osobitným režimom neboli zaradené osobitne a explicitne aj medzinárodné podujatia. Medzinárodným podujatím bude vždy také podujatie, ktoré príslušný športový zväz zaradi do kalendára medzinárodným podujatí. Medzinárodné podujatie sa môže stať podujatím s osobitným režimom, ak je splnená niektorá zo zákonom ustanovených podmienok.

i) *účastníkom podujatia* fyzická osoba, ktorá sa z dôvodu konania podujatia zdržiava na mieste konania podujatia alebo v jeho blízkosti, premiestňuje sa k miestu konania podujatia alebo odchádza z miesta konania podujatia, *najmä*

1. divák,
2. osoba, ktorá sa na podujatí zúčastňuje v súvislosti s výkonom športovej činnosti,
3. osoba, ktorá sa na podujatí zúčastňuje v súvislosti s organizovaním podujatia,

j) *rizikovým účastníkom podujatia* fyzická osoba, u ktorej je predpoklad, že môže v súvislosti s účasťou na podujatí svojim správaním alebo konaním narušiť verejný poriadok, ohroziť bezpečnosť, zdravie, majetok alebo životné prostredie alebo narušiť pokojný priebeh podujatia, *najmä* fyzická osoba, ktorá je evidovaná v informačnom systéme o bezpečnosti na športových podujatiach (ďalej len „informačný systém“) podľa § 22 ods. 2.

2.2 (§ 3 - 7) Organizátor podujatia

§ 3 Organizátorom podujatia môže byť právnická osoba, fyzická osoba podnikateľ alebo fyzická osoba. Ak je organizátorom podujatia obec, postupuje sa podľa § 28.

§ 4 Oznámenie podujatia

1) Organizátor podujatia *je povinný v písomnej forme alebo v elektronickej forme* oznámiť zámer organizovať podujatie obci, na ktorej území sa má podujatie konať. Ak sa má podujatie konať na území niekoľkých obcí, je potrebné jeho konanie oznámiť každej z nich. Ak ide o podujatie s osobitným režimom alebo medzinárodné podujatie, organizátor podujatia podáva oznámenie aj príslušnému útvaru Policajného zboru a príslušnému športovému zväzu.

2) Oznámenie podáva organizátor podujatia pred konaním podujatia, *najneskôr*

- a. 10 dní,
- b. 15 dní, ak ide o podujatie s osobitným režimom alebo medzinárodné podujatie, alebo
- c. 30 dní, ak sa má podujatie konať mimo športového zariadenia.

3) Organizátor podujatia v oznámení uvedie:

- a. označenie podujatia za rizikové, podujatie s osobitným režimom alebo podujatie konané mimo športového zariadenia,
- b. predpokladaný počet divákov,
- c. celkový počet členov usporiadateľskej služby,
- d. počet odborne spôsobilých zamestnancov prevádzkovateľa strážnej služby, ak zabezpečujú výkon činnosti usporiadateľskej služby,
- e. počet príslušníkov obecnej polície, ak zabezpečuje výkon činnosti usporiadateľskej služby,
- f. počet dobrovoľníkov, ak zabezpečujú výkon činnosti usporiadateľskej služby,
- g. bezpečnostné opatrenia, ktoré organizátor podujatia vykoná sám a bezpečnostné opatrenia, ktoré organizátor podujatia navrhuje vykonať v súčinnosti s ďalšími osobami, aby zabránil narušeniu pokojného priebehu podujatia a verejného poriadku a ohrozeniu bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku a životného prostredia, ak ide o podujatie s osobitným režimom.

§ 6 Povinnosti organizátora podujatia

1) Organizátor podujatia je povinný

- a. zabezpečiť usporiadateľskú službu v súlade s § 9,
- b. zabezpečiť pred začiatkom podujatia zaškolenie členov usporiadateľskej služby zamerané na druh a podmienky konania podujatia, predpokladaný počet a rizikovosť divákov a bezpečnostné opatrenia, ktoré budú vykonávané,
- c. zabezpečiť, aby sa na miesto konania podujatia neumožnil vstup fyzickým osobám, ktorým bola účasť na podujatí zakázaná podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu (§ 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona č. 1/2014 Z. z., § 51 ods. 3 písm. a) a § 62a Trestného zákona, § 26 zákona č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 1/2014 Z. z.).
- d. zabezpečiť, aby vstupenky pre divákov boli vystavené na meno a priezvisko diváka, ak o tom rozhodne športový zväz alebo na základe vlastného rozhodnutia,
- e. zabezpečiť pre usporiadateľov reflexné vesty alebo reflexné rovnšaťy s výrazným nápisom „USPORIADATEĽ“ a číslom na prednom a zadnom diele; pri medzinárodnom podujatí sa môže používať aj nápis určený pravidlami medzinárodnej športovej organizácie.
- f. zabezpečiť prístup a umožniť vstup na miesto konania podujatia tak, aby bolo možné vykonať účinný a rýchly zásah poriadkovej služby, hasičskej jednotky a záchrannej zdravotnej služby,
- g. zabezpečiť sprístupnenie záznamov z kamerového zabezpečovacieho systému na účely ustanovené zákonom.

Komentár: Tu sa zdôrazňuje povinnosť organizátora podujatia zabezpečiť ochranu objektov a verejný poriadok na mieste konania podujatia prostredníctvom členov usporiadateľskej služby. Novo sa ustanovuje aj povinnosť organizátora podujatia zabezpečiť pred začiatkom každého podujatia zaškolenie členov usporiadateľskej služby (vrátane dobrovoľníkov). Toto školenie bude zamerané podľa druhu a charakteru konkrétneho podujatia, predpokladaný počet a rizikovosť divákov a bezpečnostné opatrenia, ktoré budú vykonávané na predmetnom podujatí. V záujme posilnenia efektivity preventívnych opatrení proti páchatelom deliktov diváckeho násillia sa doplnia povinnosť organizátora vykonať potrebné opatrenia organizačno-technickej povahy smerujúce k tomu, aby na podujatí, za ktoré zodpovedá, nebola umožnená účasť osôb, ktorých účasť na tomto podujatí bola zakázaná. Toto ustanovenie vychádza z predpokladu, že organizátor podujatia bude môcť efektívne využívať informačný systém, v ktorom budú evidované osoby (ich identifikačné údaje a fotografia), ktorým bol rozhodnutím orgánov verejnej moci, prípadne aj v disciplinárnom konaní, udelený zákaz účasti na určených športových podujatiach v akejkoľvek forme a rozsahu.

2) Organizátor podujatia s osobitným režimom okrem povinností podľa odseku 1 je povinný aj

- a. vykonať bezpečnostné opatrenia uvedené v oznámení podľa § 4 ods. 3 písm. p),
- b. určiť bezpečnostného manažéra a zabezpečiť riadne vykonávanie jeho činnosti na podujatí,
- c. vykonať prehliadku miesta konania podujatia bezprostredne pred začiatkom podujatia a zabezpečiť, aby sa tam nenachádzali predmety uvedené v § 16 písm. a) a c),
- d. uviesť na vstupenke alebo informačnom letáku situačný plán miesta konania podujatia.

Komentár: Pre organizátora podujatia s osobitným režimom zákon okrem povinností podľa odseku 1 určuje aj ďalšie povinnosti. V prvom rade je organizátor podujatia povinný zabezpečiť vykonanie bezpečnostných opatrení, ktoré uviedol v oznámení podujatia obci, prípadne aj ďalších opatrení určených obcou alebo Policajným zborom. Nová právna úprava ustanovuje v rámci usporiadateľskej služby bezpečnostného manažéra podujatia ako ďalšiu dôležitú osobu zodpovednú za riadny a pokojný priebeh podujatia, predovšetkým z bezpečnostného hľadiska. Bezpečnostný manažér musí byť určený organizátorom podujatia vždy pri podujatí s osobitným režimom. Pri ostatných podujatiach je na rozhodnutí organizátora, či určí bezpečnostného manažéra. Podujatie s osobitným režimom si vyžaduje vykonanie ďalších bezpečnostných opatrení súvisiacich so zabezpečením riadneho a pokojného priebehu podujatia. Preto sa organizátorovi takéhoto podujatia ustanovuje povinnosť vykonať prehliadku miesta konania podujatia bezprostredne pred konaním podujatia a taktiež uviesť na vstupenke alebo informačnom letáku situačný plán miesta konania podujatia. Najprísnejší režim právnej úpravy sa vzťahuje na tie podujatia, ktoré vzhľadom na podmienky, za ktorých sa budú konať a očakávané agresívne správanie problémových divákov, ktorých účasť sa na takomto podujatí predpokladá, sú označené ako rizikové.

3) Organizátor rizikového podujatia okrem povinností podľa odsekov 1 a 2 je povinný aj

- a. požiadať v písomnej forme alebo v elektronickej forme obec a Policajný zbor o pomoc pri zabezpečení ochrany verejného poriadku a pribežne ich informovať o predpokladanom počte rizikových účastníkov podujatia a o ďalších skutočnostiach súvisiacich s ich účasťou na podujatí,
- b. zabezpečiť, aby sa nepredávali, nepodávali alebo nepožívali alkoholické nápoje s obsahom alkoholu vyšším ako 4,1 objemových percent alkoholu, ak obec nevydala zákaz predaja, podávania alebo požívania alkoholických nápojov,
- c. vyčleniť a označiť najmenej jeden samostatný sektor pre divákov podporujúcich domáce družstvo alebo jed-

- notlivca (ďalej len „sektor domácich“), najmenej jeden samostatný sektor pre divákov podporujúcich hostujúce družstvo alebo jednotlivca (ďalej len „sektor hostí“), a sektory pre ostatných účastníkov podujatia a zabezpečiť rovnaké služby v sektoroch domácich a sektoroch hostí; pre divákov podporujúcich hostujúce družstvo alebo jednotlivca musí byť vyčlenený najmenej jeden sektor v nižšej kategórii vstupeniek a jedna časť sektora vo vyššej kategórii vstupeniek, ak takéto vstupenky boli distribuované,
- d. zabezpečiť, aby vstupenky pre divákov podporujúcich hostujúce družstvo boli vystavené na meno a priezvisko diváka a umožniť vstup na podujatie až po overení totožnosti diváka s touto vstupenkou,
- e. zabezpečiť, aby pri domácich podujatiach nevnašali účastníci podujatia štátne symboly iných štátov alebo ich predchodcov,
- f. zabezpečiť, aby všetci členovia usporiadateľskej služby boli oboznámení s fotografiami tváre fyzických osôb, ktorých účasť na podujatí bola zakázaná podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu a aby mali v čase konania podujatia prístup k výpisu z evidencie v informačnom systéme podľa § 22 ods. 2 a ods. 7 písm. b),
- g. zabezpečiť uskutočnenie porady za účasti hlavného usporiadateľa, bezpečnostného manažéra určeného organizátorom podujatia, bezpečnostného manažéra hostí, osoby delegovanej národným športovým zväzom alebo športovým zväzom (ďalej len „delegat zväzu“), zástupcu prevádzkovateľa strážnej služby, príslušníka Policajného zboru, osoby, ktorú obec poverila v jej mene vykonávať dozor (ďalej len „dozorný orgán“), zástupcu hasičskej jednotky, zástupcu záchrannej zdravotnej služby, a ak je to potrebné aj ďalších osôb zúčastňujúcich sa na príprave a priebehu podujatia, a to najmenej päť dní pred konaním podujatia a v deň konania podujatia; ak je na základe nových skutočností podujatie označené za rizikové v čase kratšom ako päť dní pred začiatkom podujatia, organizátor podujatia zabezpečí uskutočnenie takejto porady bezodkladne po označení podujatia za rizikové a v deň konania podujatia.

4) Organizátor podujatia *s osobitným režimom, podujatia najvyššej celoštátnej súťaže v kategórii dospelých a medzinárodného podujatia* vypracuje „*organizačný poriadok podujatia a návštevny poriadok*“ podujatia, ktoré zverejní na viditeľnom verejne prístupnom mieste na mieste konania podujatia a na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené. Organizačný poriadok obsahuje všetky náležitosti, ktoré súvisia s organizovaním podujatia, zabezpečením a výkonom činnosti usporiadateľskej služby, bezpečnostné opatrenia a opatrenia na ochranu bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku a životného prostredia v priebehu podujatia a v súvislosti s ním. V návštevnom poriadku podujatia organizátor podujatia upraví podrobnosti súvisiace s účasťou divákov na podujatí.

Komentár: Každé podujatie s osobitným režimom, podujatie najvyššej celoštátnej súťaže dospelých a medzinárodné podujatie na účely zabezpečenia jeho riadneho priebehu vyžaduje vypracovanie dvoch základných predpisov, v ktorých budú obsahovať pokyny a opatrenia. Prvý predpis obsahuje pokyny a opatrenia súvisiace s organizačným zabezpečením podujatia, pre ktoré je vhodný názov „organizačný poriadok“. Druhým predpisom sú pokyny a opatrenia, ktoré obsahujú pravidlá správania sa určené pre účastníkov podujatia, teda „návštevny poriadok“, ktorý bude štandardne obsahovať aj povinnosti a základy pre účastníkov podujatia podľa tohto zákona. V návštevnom poriadku sú podľa miestnych podmienok určené aj pravidlá pre vstup návštevníkov na podujatie a činnosť osôb bezprostredne vykonávajúcich usporiadateľskú službu na podujatí. Organizátor podujatia je povinný oba uvedené poriadky vypracovať a zverejniť ich predpisaným spôsobom. Je primerané požiadať od organizátora, aby oba poriadky sprístupnil jednak účastníkom podujatia v čase konania podujatia na dobre viditeľnom verejne prístupnom mieste na mieste konania podujatia (spravidla pri vstupe do športového zariadenia) a v súčasnej dobe je primeraná aj požiadavka, aby boli oba poriadky zverejnené aj na internete na webovom sídle organizátora podujatia.

§ 7

1) Ak na mieste konania podujatia došlo k hrubému narušeniu verejného poriadku alebo vážnemu ohrozeniu bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku alebo životného prostredia, ktoré nemôže byť odstránené silami a prostriedkami organizátora podujatia, organizátor podujatia ihneď preruší podujatie alebo ukončí podujatie podľa športových pravidiel a bezodkladne požiada o pomoc Policajný zbor. Organizátor podujatia môže požiadať Policajný zbor o pomoc aj vtedy, ak sa účastníci podujatia po ukončení podujatia pokojne nerozídu.

Komentár: Zákon vychádza z konceptu, že organizátor podujatia zodpovedá za zabezpečenie verejného poriadku na mieste konania podujatia (v športovom zariadení) a Policajný zbor a obecná polícia zabezpečuje dodržiavanie verejného poriadku mimo športového zariadenia. Zákon v tomto ustanovení ustanovuje povinný postup organizátora podujatia v prípadoch, keď už nie je schopný udržať verejný poriadok na mieste konania podujatia (na štadióne) vlastnými prostriedkami a silami (usporiadateľa, strážna služba). Organizátor podujatia bude v takom prípade povinný prerušiť alebo ukončiť športové podujatie v súlade s pravidlami príslušnej športovej súťaže, a to v závislosti od závažnosti porušenia verejného poriadku a ohrozenia bezpečnosti osôb alebo majetku a súčasne je povinný požiadať o súčinnosť Policajný zbor pri obnovení pokojného stavu. Po obnovení pokojného stavu, podľa vážnosti aktuálnej situácie, jej predpokladaného ďalšieho vývoja a vzniknutých následkov, môže podujatie po prerušení prípadne pokračovať.

5) Organizátor podujatia je oprávnený zaznamenať účastníka podujatia, ktorý porušil organizačný poriadok podujatia alebo návštevný poriadok podujatia, do evidencie informačného systému podľa § 22 ods. 2.

Komentár: Ustanovuje sa aj oprávnenie organizátora podujatia zaznamenať účastníka podujatia, ktorý porušil organizačný poriadok podujatia alebo návštevný poriadok podujatia, do evidencie informačného systému o bezpečnosti na športových podujatiach. Zapisanie záznamu do informačného systému sa ponecháva na uvážení organizátora podujatia, ktorý sa na základe závažnosti porušenia organizačného alebo návštevného poriadku účastníkom podujatia rozhodne, či ho zapíše do informačného systému. Menej závažné formy porušenia organizačného alebo návštevného poriadku môžu byť vybavené bez záznamu výchovnou asertívnou komunikáciou s príslušným divákom - pohovorom, (dôrazným) upozornením a pod. Takýmito menej závažnými porušeniami budú napr. obsadenie cudzieho sedadla, opakované vstávanie zo sedadla obmedzujúce iných divákov, vykrikovanie neslušných výrazov, vyhodenie drobného odpadu mimo určených miest, drobné znečistenie hľadiska napr. vyliatím nápoja, zvyškami jedla, obalmi a pod. Zaznamenávať porušenia organizačného poriadku alebo návštevného poriadku bude organizátor podujatia zaznamenávať do informačného systému prostredníctvom osoby bezpečnostného manažéra.

2.3 (§ 8- 14) Usporiadateľská služba

§ 8

1) Usporiadateľská služba je organizovaná a riadená činnosť, ktorej cieľom je zabezpečenie pokojného priebehu podujatia v súlade so zákonom a účelom podujatia, udržanie verejného poriadku a ochrana bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku, životného prostredia a zaistenie informovanosti a pohodlia účastníkov podujatia.

2) *Usporiadateľskú službu vykonáva hlavný usporiadateľ, bezpečnostný manažér a usporiadatelia.* Výkon činnosti usporiadateľskej služby môže organizátor podujatia zabezpečiť *aj prostredníctvom prevádzkovateľa strážnej služby.*

§ 9

1) Počet členov usporiadateľskej služby *na podujatí* je najmenej 10 členov usporiadateľskej služby na 300 divákov, pričom tento počet sa na každých ďalších 100 divákov zvyšuje najmenej o jedného člena usporiadateľskej služby.

2) Počet členov usporiadateľskej služby *na rizikovom podujatí* je najmenej 20 členov usporiadateľskej služby na 300 divákov, pričom tento počet sa na každých ďalších 100 divákov zvyšuje najmenej o dvoch členov usporiadateľskej služby. Na rizikovom podujatí s nižším počtom divákov ako 300 je počet členov usporiadateľskej služby najmenej dvaja členovia usporiadateľskej služby na každých 30 divákov.

3) Ak ide o podujatie *s osobitným režimom*, najmenej 20 % počtu všetkých členov usporiadateľskej služby tvoria odborne spôsobilí zamestnanci prevádzkovateľa strážnej služby alebo príslušníci obecnej polície; to neplatí, ak ide o rizikové podujatie a podujatie, na ktorom poskytuje súčinnosť Policajný zbor podľa § 18 ods. 4 alebo podľa osobitného predpisu.

4) Ak ide o *rizikové podujatie*, najmenej 50% počtu všetkých členov usporiadateľskej služby tvoria odborne spôsobilí zamestnanci prevádzkovateľa strážnej služby alebo príslušníci obecnej polície.

5) Na podujatí, ktoré nie je označené za rizikové a na podujatí s predpokladanou účasťou nad 10 000 účastníkov podujatia, môže byť najviac 50% počtu usporiadateľov nahradených dobrovoľníkmi, ak obec podľa § 17 ods. 3 neurčí inak.

Komentár: Zákon upravuje nasledovné druhy verejných športových podujatí:

1. tzv. **MALÉ** podujatia (predpokladá sa účasť menej ako 300 účastníkov, ak nejde o rizikové podujatie alebo o podujatie mimo športového zariadenia)
2. tzv. **KOMUNITNÉ** podujatia (uzavretý okruh účastníkov majúci právny vzťah k organizátorovi ako inštitúcii/ organizácii + blízke osoby), ak nejde o podujatie s osobitným režimom alebo podujatie konané mimo športového zariadenia,
3. tzv. **BEŽNÉ** podujatia (predpokladá sa viac ako 300 divákov; do 4 000)
4. **MEZINÁRODNÉ** podujatia /§ 2 písm. b) zákona/
5. **podujatia s OSOBITNÝM REŽIMOM** /§ 2 písm. d) zákona/
 - a. **RIZIKOVÉ** podujatia (najprísnejší režim, osobitná právna úprava)
 - b. **FUTBAL, HOKEJ**- dve najvyššie ligy a posledné 4 kolá pohárových súťaží
 - c. **predpokladaná účasť (štatisticky) 4 000 a viac divákov**
 - d. **predpokladané 90 % obsadenie športového zariadenia s kapacitou 2 000 a viac divákov**
6. tzv. podujatia konané **MIMO ŠPORTOVÉHO ZARIADENIA** (súhlas vlastníka)

Komentár: Príklady k počtu nasadeniu členov usporiadateľskej služby pre konkrétny druh podujatia: USP – usporiadateľ, OP – Obecná polícia, D – dobrovoľník, SBS – odborný pracovník strážnej služby.

Príklad č. 1

3. tzv. Bežné podujatia: Počet členov usporiadateľskej služby na bežnom podujatí:

- na 300 divákov najmenej 10 členov usporiadateľskej služby.
 - nad 300 divákov sa na každých ďalších 100 divákov zvyšuje počet o 1 člena.
 - pod 300 divákov usporiadateľskú službu zabezpečuje organizátor podľa vlastného uváženia (tzv. Komunitné podujatia sú z pôsobnosti zákona vylúčené a pri tzv. Malých podujatiach sa zúžili povinnosti organizátora!!!),
- na bežnom podujatí môže byť usporiadateľská služba vykonávaná aj s pomocou dobrovoľníkov (najviac 50% usporiadateľov môže byť nahradených dobrovoľníkmi), pričom obec môže určiť aj vyšší počet/podiel dobrovoľníkov.
- obec je oprávnená, na základe žiadosti organizátora alebo z vlastného podnetu, určiť počet členov usporiadateľskej služby aj v inom rozsahu ako je zákonom ustanovené. Kritériom pre určenie nižšieho alebo vyššieho počtu členov usporiadateľskej služby je najmä druh podujatia, podmienky konania podujatia, predpokladaný počet a rizikovosť divákov.

Príklady:

300+ divákov	min. 10 usporiadateľov
1000+ divákov	min. 10 + 7 = 17 usporiadateľov
3000+ divákov	min. 10 + 27 = 37 usporiadateľov

!!! nad 4000 už ide o podujatie s osobitným režimom, kde 20% členov usporiadateľskej služby budú tvoriť členovia SBS, **ak obec nerozhodne inak.**

Komentár: Pri plánovaní počtu členov usporiadateľskej služby je potrebné vychádzať aj z oficiálnej kapacity futbalového štadióna, nakoľko aj 90 % obsadenia štadióna s kapacitou 2000 je už podujatie s osobitným režimom!!!

Príklad č. 2

5. podujatia s OSOBITNÝM REŽIMOM

Počet členov usporiadateľskej služby na podujatí s osobitným režimom:

- na 300 divákov najmenej 10 členov usporiadateľskej služby z toho:
 - najmenej 20 % sú zamestnanci SBS alebo príslušníci obecnej polície (bezpečnostná zložka)
 - ostatní sú usporiadatelia (kvalifikovaná civilná zložka usporiadateľskej služby)
- nad 300 divákov sa na každých ďalších 100 divákov zvyšuje počet o 1 člena,
 - min. 20 % tvoria zamestnanci SBS alebo príslušníci obecnej polície
- na podujatí, ktoré **nie je** označené za rizikové a na podujatí s predpokladanou účasťou
- nad 10 000 divákov, môže byť usporiadateľská služba vykonávaná aj s pomocou dobrovoľníkov (do 50% usporiadateľov môže byť nahradených dobrovoľníkmi); obec môže určiť aj vyšší počet/podiel dobrovoľníkov (§ 17 ods. 3).
- obec je oprávnená, na základe žiadosti organizátora alebo z vlastného podnetu, určiť počet členov usporiadateľskej služby aj v inom rozsahu ako je zákonom ustanovené. Kritériom pre určenie nižšieho/vyššieho počtu členov usporiadateľskej služby je najmä druh podujatia, podmienky konania podujatia, predpokladaný počet a rizikovosť divákov.

Príklady:

300+ divákov	min. 2x SBS/OP + 8x USP/D (10) = 10 / 20% je 2 (členovia SBS/OP)
1000+ divákov	min. 4x SBS/OP + 13x USP/D (10 + 7) = 17 / 20% je 3,4, t.j. 4
3000+ divákov	min. 8x SBS/OP + 29x USP/D (10 + 27) = 37 / 20% je 7,4, t.j. 8
9000+ divákov	min. 20x SBS/OP + 77x USP/D (10 + 87) = 97 / 20% je 19,4 t.j. 20
18000+ divákov	min. 38x SBS/OP + 149x USP/D (10 + 177) = 187 / 20% je 37,4 t.j. 38

Príklad č. 3

5a. RIZIKOVÉ podujatia

Počet členov usporiadateľskej služby na rizikovom podujatí:

- na 300 divákov najmenej 20 členov usporiadateľskej služby z toho:
 - min. 50 % zamestnanci SBS (strážna služba) alebo príslušníci obecnej polície (bezpečnostná zložka usporiadateľskej služby)
 - ostatní sú usporiadatelia (kvalifikovaná civilná zložka usp. služby)
- nad 300 divákov sa na každých ďalších 100 divákov zvyšuje počet o 2 členov, min. 50 % tvoria zamestnanci SBS alebo príslušníci obecnej polície
- pod 300 divákov na každých 30 divákov 2 členovia usp. služby, min. 50 % tvoria zamestnanci SBS alebo príslušníci obecnej polície

Na rizikovom podujatí nie je možné usporiadateľov nahradiť dobrovoľníkmi!!!

Príklady:

100 divákov	= min. 3x SBS/OP+ 3x USP	= 6 USP(3+3)
300 divákov	= min. 10x SBS/OP + 10x USP	= 20 USP(20)
1000 divákov	= min. 17x SBS/OP + 17x USP	= 34 USP(20 + 7x2)
3000 divákov	= min. 36x SBS/OP + 36x USP	= 72 USP(20 + 27x2)
9000 divákov	= min. 92x SBS/OP + 92x USP	= 184 USP (20 + 87x2)
18000 divákov	= min. 187x SBS/OP + 187x USP	= 374 USP (20 + 177x2)

§ 10 - Hlavný usporiadateľ

1) Hlavný usporiadateľ organizuje a riadi činnosť usporiadateľskej služby a zabezpečuje plnenie úloh podľa pokynov organizátora podujatia.

- 2) Hlavným usporiadateľom môže byť fyzická osoba, ktorá
- a. dosiahla vek 21 rokov,
 - b. dva roky sa podieľala na organizovaní podujatí,
 - c. je zdravotne spôsobilá,
 - d. je bezúhonná a
 - e. má odbornú spôsobilosť na výkon činnosti hlavného usporiadateľa.

§ 11 - Bezpečnostný manažér

1) Bezpečnostný manažér je odborne spôsobilý usporiadateľ, ktorého organizátor podujatia určil, aby v súčinnosti s hlavným usporiadateľom pripravoval, riadil, vykonával a vyhodnocoval bezpečnostné opatrenia na mieste konania podujatia.

2) Bezpečnostný manažér v priebehu podujatia operatívne určuje bezpečnostné opatrenia, koordinuje ich výkon a podľa potreby zabezpečuje súčinnosť usporiadateľskej služby s Policajným zborom a obecnou políciou.

3) Bezpečnostným manažérom môže byť fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky podľa § 10 ods. 2 písm. a) až d) a má odbornú spôsobilosť na výkon činnosti bezpečnostného manažéra.

§ 12 - Usporiadateľ

1) Usporiadateľ plní úlohy podľa pokynov hlavného usporiadateľa a pri vykonávaní bezpečnostných opatrení aj podľa pokynov bezpečnostného manažéra.

- 2) Usporiadateľom môže byť fyzická osoba, ktorá
- a. dosiahla vek 18 rokov,
 - b. je zdravotne spôsobilá,
 - c. je bezúhonná a
 - d. má odbornú spôsobilosť na výkon činnosti usporiadateľa.

3) Odborná spôsobilosť na výkon činnosti usporiadateľa sa získava odbornou prípravou a úspešným absolvovaním testu zahŕňajúceho oblasti podľa § 13 ods. 5. Preukazuje sa preukazom usporiadateľa.

§ 13 - Spoločné ustanovenia k podmienkam výkonu činnosti hlavného usporiadateľa, bezpečnostného manažéra a usporiadateľa

13) Platnosť osvedčenia hlavného usporiadateľa, osvedčenia bezpečnostného manažéra a preukazu usporiadateľa sa overuje v evidencii informačného systému podľa § 22 ods. 6.

§ 14 - Oprávnenia a povinnosti člena usporiadateľskej služby

1) Člen usporiadateľskej služby **je oprávnený**

- a. **presvedčiť sa** zrakom, hmatom alebo technickými prostriedkami, či fyzická osoba, ktorá vstupuje na miesto konania podujatia, nemá pri sebe alebo na sebe predmety uvedené v § 16 písm. a), c), f) alebo písm. g); **prehliadku hmatom vykonáva člen usporiadateľskej služby rovnakého pohlavia!!!**
- b. **neumožniť vstup** na podujatie fyzickej osobe, ktorá vnáša na miesto konania podujatia predmety uvedené v § 16 písm. a), c), f) alebo písm. g) alebo je zjavne pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,
- c. **vyzvať** diváka na opustenie miesta konania podujatia, ak po upozornení podľa odseku 2 písm. g) pokračuje v nevhodnom správaní alebo konaní alebo ak sa odmietae podriaďiť výzve usporiadateľa na premiestnenie do príslušného sektoru vyčleneného podľa § 6 ods. 3 písm. c),
- d. **vyviesť** diváka a zakázať jeho ďalšiu účasť na podujatí, ak neuposlúchol pokyn podľa písmena c),
- e. **vyžiadať** preukázanie totožnosti účastníka podujatia v súvislosti s porušením povinností účastníka podujatia, zaznamenať a odovzdať údaje podľa § 22 ods. 3 osobe oprávnenej na spracúvanie údajov v informačnom systéme podľa § 22 ods. 9,
- f. **používať** na účely plnenia svojich úloh **výpis z evidencie** v informačnom systéme podľa § 22 ods. 2.

2) Člen usporiadateľskej služby **je povinný**

- a. vykonávať činnosť usporiadateľskej služby tak, aby bola zaistená bezpečnosť účastníkov podujatia,
- b. vykonávať činnosť usporiadateľskej služby tak, aby jeho správanie alebo konanie nebolo dôvodom na vyvolanie alebo rozšírenie hrubej neslušnosti alebo výtržnosti účastníkov podujatia,
- c. **zúčastniť sa na zaškolení** usporiadateľov pred začiatkom podujatia,
- d. presvedčiť sa, či sa na podujatí chce zúčastniť fyzická osoba na to oprávnená a na ten účel požadovať preukázanie totožnosti účastníka podujatia,
- e. **neumožniť vstup** na podujatie fyzickej osobe,
 1. ktorej účasť na podujatí **bola zakázaná** podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu,
 2. ktorá **nepreukáže hodnoverne svoju totožnosť**, ak ju o to člen usporiadateľskej služby požiadal,
 3. u ktorej **je možné dôvodne predpokladať**, že bude narušovať verejný poriadok alebo pokojný priebeh podujatia, alebo
 4. **mladšie ako 14 rokov bez sprievodu plnoletej fyzickej osoby, ak ide o rizikové podujatie**,
- f. **zaistiť predmet uvedený v § 16 písm. f) alebo písm. g) a odovzdať ho príslušníkov Policajného zboru**,
- g. upozorniť účastníka podujatia na nevhodnosť jeho správania alebo konania a požadovať, aby od neho upustil, ak svojím správaním alebo konaním narušuje verejný poriadok alebo pokojný priebeh podujatia,
- h. **mať v čase konania podujatia oblečenú** reflexnú vestu alebo reflexnú rovnosatu s výrazným nápisom „USPORIADATEL“ a číslom na prednom a zadnom diele, ak ide o usporiadateľa; pri medzinárodnom podujatí sa môže používať aj nápis určený pravidlami medzinárodnej športovej organizácie,
- i. **predložiť na vyzvanie doklad totožnosti a osvedčenie** hlavného usporiadateľa, osvedčenie bezpečnostného manažéra alebo preukaz usporiadateľa organizátorovi podujatia, dozornému orgánu, príslušníkovi Policajného zboru a delegátovi zväzu.

Komentár: Osobu, ktorá odmieta preukázať na vstupe do športového zariadenia svoju totožnosť, usporiadateľská služba nevpustí na podujatie. Zákonný okruh podmienok, za ktorých je člen usporiadateľskej služby povinný neumožniť fyzickej osobe vstup na podujatie, sa rozširuje aj o situácie, keď sa na podujatí chce zúčastniť fyzická osoba, pri ktorej je, či už vzhľadom na jej správanie, verbálne alebo neverbálne prejavy, zrejme, a teda možno dôvodne predpokladať, že bude narušovať verejný poriadok na podujatí, alebo iným spôsobom ohrozovať pokojný priebeh podujatia. Ďalšia situácia, ktorú zákon upravuje je, keď sa na rizikovom podujatí chce zúčastniť fyzická osoba mladšia ako 14 rokov bez sprievodu akejkoľvek plnoletej fyzickej osoby. Usporiadateľ je povinný neumožniť vstup na podujatie takejto maloletej osobe. V zákone sa taktiež upravuje oprávnenie člena usporiadateľskej služby v súvislosti s prípravou podujatia (pred podujatím) a v čase konania podujatia využívať na plnenie pridelených úloh výpis z informačného systému za účelom identifikácie rizikových osôb, najmä tých, ktorým bola účasť na podujatí zakázaná, s cieľom zabrániť ich účasti na podujatí. Zákon oproti pôvodnej právnej úprave dopĺňa nové povinnosti člena usporiadateľskej služby týkajúce sa jeho správania, či konania, povinnosť zúčastniť sa zaškolenia uskutočňovaného

organizátorom podujatia pred začiatkom podujatia, na ktorom má plniť úlohy člena usporiadateľskej služby, ako aj povinnosť predložiť na vyzvanie preukaz usporiadateľa, osvedčenie hlavného usporiadateľa a osvedčenie bezpečnostného manažéra oprávneným osobám (organizátor podujatia, príslušník Policajného zboru, dozorný orgán obce, delegát zväzu), ktoré si vedia overiť platnosť osvedčenia alebo preukazu v informačnom systéme o bezpečnosti na športových podujatiach.

2.4 (§ 15 - 16) Povinnosti a zákazy pre účastníka podujatia

§ 15 Účastník podujatia je povinný

- a. dodržiavať pokyny organizátora podujatia, členov usporiadateľskej služby, príslušníkov Policajného zboru, príslušníkov obecnej polície a dozorného orgánu a zdržať sa všetkého, čo narušuje verejný poriadok alebo pokojný priebeh podujatia,
- b. zdržať sa požívania alkoholických nápojov počas podujatia, ak obec vydala zákaz predaja, podávania alebo požívania alkoholických nápojov na podujatí a požívania omamných látok alebo psychotropných látok počas podujatia,
- c. strpieť úkony člena usporiadateľskej služby súvisiace s porušením povinnosti účastníka podujatia pri výkone oprávnení a plnení povinností člena usporiadateľskej služby podľa § 14,
- d. po ukončení podujatia pokojne opustiť miesto konania podujatia,
- e. zaobstarat' si vstupenku do sektoru vyčleneného pre divákov podporujúcich družstvo alebo jednotlivca, ktorých podporuje, ak ide o rizikové podujatie alebo podujatie, na ktorom boli vstupenky vystavené na meno a priezvisko.

§ 16 Účastníci podujatia sa zakazuje

- a. **vnášať** na miesto konania podujatia a používať pyrotechnický výrobok, strelnú zbraň, chladnú zbraň alebo inú vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším, okrem ich použitia na výkon športovej činnosti,
- b. **navštevovať** podujatie pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,
- c. vnášať na podujatie alkoholické nápoje, ak obec vydala zákaz predaja, podávania alebo požívania alkoholických nápojov na podujatí alebo vnášať na rizikové podujatie alkoholické nápoje s obsahom alkoholu vyšším ako 4,1 objemových percent alkoholu,
- d. **mať zakrytú tvár spôsobom sťažujúcim alebo znemožňujúcim jeho identifikáciu**,
- e. **používať** štátne symboly cudzích štátov alebo ich predchodcov znevažujúcim spôsobom alebo iným spôsobom, ktorým možno podnecovať k narušeniu verejného poriadku alebo ohrozeniu riadneho priebehu domáceho podujatia,
- f. **vnášať** štátne symboly cudzích štátov alebo ich predchodcov na domáce podujatie, pri ktorom môže dôjsť k narušeniu verejného poriadku alebo k ohrozeniu bezpečnosti, zdravia alebo mravnosti účastníkov podujatia,
- g. **vnášať na podujatie písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie** (viď časť 5),
 1. textov a vyhlásení, zástav, odznakov, hesiel alebo symbolov skupín alebo hnutí a ich programov alebo ideológií, ktoré smerujú k potlačaniu základných ľudských práv a slobôd,
 2. obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie,
- h. **požívať** alkoholické nápoje počas premiestňovania sa na miesto konania podujatia alebo z miesta konania podujatia v priestoroch verejnej dopravy a hromadných dopravných prostriedkoch,
- i. **vstupovať** v čase konania podujatia do priestorov športoviska bez súhlasu organizátora,
- j. **vhadzovať** predmety do priestoru športoviska.

Komentár: V tejto časti zákon upravuje povinnosti a zákazy pre účastníka podujatia, ktorých porušenie je premietnuté do časti zákona upravujúcej zodpovednosť za priestupky. Účastníkovi podujatia sa v záujme ochrany verejného poriadku a pokojného priebehu podujatia zakazuje vnášať na miesto konania podujatia a používať pyrotechnický výrobok, strelnú zbraň, chladnú zbraň alebo inú vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším, okrem ich použitia na výkon športovej činnosti. Pri porušení tohto zákazu bude potrebné vždy skúmať, či pokus o vnesenie pyrotechniky, zbrane alebo inej veci, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším zaistenej pri vstupe diváka do športového zariadenia, vzhľadom na druh a charakter podujatia, druh, charakter a účel bežného/možného použitia zaistenej veci, osobu diváka (rizikový divák, bežný divák, hosťujúci divák), stupeň zavinenia (nedbanlivosť alebo úmysel) a konkrétne okolnosti zistenia veci (napr. či vec bola vedome ukrytá na/v tele alebo v oblečení diváka), naplnia materiálnu stránku priestupku. Účastníkovi podujatia sa tiež zakazuje navštevovať podujatie pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok, ako aj vnášať alkoholické nápoje na podujatie, ak obec vydala zákaz predaja, podávania alebo požívania alkoholických nápojov na podujatí, alebo vnášať na rizikové podujatie alkoholické nápoje s obsahom alkoholu vyšším ako 4,1 objemových percent alkoholu. Účastníkovi podujatia sa zakazuje mať zakrytú tvár spôsobom sťažujúcim alebo znemožňujúcim jeho identifikáciu. Aj v tomto prípade sa vždy musí vyhodnocovať aj materiálna stránka naplnenia znakov priestupku. Ak je dôvodom zahalenia tváre kuklou chladné počasie alebo náboženské presvedčenie, v takom prípade zahalenie tváre nebude naplňať skutkovú podstatu priestupku. Tá

však bude naplnená vždy, ak sa osoba so zahalenou tvárou bude nachádzať v skupine osôb, ktorá svojim správaním narušuje pokojný priebeh podujatia alebo verejný poriadok alebo sa nachádza v sektore, kde dochádza k protiprávnemu konaniu. V týchto prípadoch zákaz zahalenia tváre má pôsobiť preventívne, nakoľko veľkej časti aktov diváckeho násillia sa dopúšťajú práve osoby so zahalenou tvárou.

2.5 (§ 17 - 19) Úlohy obce, Policajného zboru a športového zväzu

§ 17

3) Obec je oprávnená na základe žiadosti organizátora podujatia alebo z vlastného podnetu určiť písomne počet členov usporiadateľskej služby aj v inom rozsahu ako je ustanovené v § 9. Kritériom pre určenie nižšieho alebo vyššieho počtu členov usporiadateľskej služby je najmä druh podujatia, podmienky konania podujatia, predpokladaný počet a rizikovosť divákov. Ak ide o rizikové podujatie, počet členov usporiadateľskej služby nemôže byť určený v nižšom rozsahu.

4) Obec je oprávnená rozhodnúť o zákaze podujatia, ak by v súvislosti s konaním podujatia hrozilo vážne ohrozenie bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku alebo životného prostredia, konanie podujatia by obmedzovalo verejnú dopravu, zásobovanie obyvateľstva alebo ohrozovalo životné prostredie; ak ide o vážne ohrozenie bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku alebo životného prostredia, obec zakáže podujatie z vlastného podnetu, na základe žiadosti organizátora podujatia alebo na základe žiadosti Policajného zboru.

5) Ak ide o rizikové podujatie, dozorný orgán je povinný zúčastniť sa na príprave podujatia a na podujatí. Obec je povinná najneskôr 48 hodín pred začiatkom podujatia oznámiť organizátorovi podujatia a Policajnému zboru meno, priezvisko, adresu elektronickej pošty a telefonický kontakt dozorného orgánu.

Komentár: Obec zabezpečuje verejný poriadok v obci (§ 4 ods. 3 písm. h) zákona č. 369/1990 Zb.); pri čom spolupôsobí Policajný zbor (§ 2 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov). Posilnenie ingerencie obce do prípravy a priebehu podujatia je premietnuté aj v oprávnení obce, na základe žiadosti organizátora a preverenia konkrétnych podmienok konania možného narušovania verejného poriadku na podujatí, určiť počet členov usporiadateľskej služby aj v inom rozsahu (vyššom alebo nižšom) ako je rozsah určený organizátorom podujatia v súlade so zákonnými podmienkami. Zákon upravuje povinnosť obce najneskôr 48 hodín pred začiatkom rizikového podujatia oznámiť organizátorovi podujatia a Policajnému zboru meno, priezvisko, adresu elektronickej pošty a telefonický kontakt dozorného orgánu, čím sa zabezpečí možnosť operatívnej komunikácie s konkrétnym zástupcom obce. Dozorný orgán je povinný zúčastniť sa na príprave rizikového podujatia a na podujatí.

§ 18

1) Ak na podujatí alebo v súvislosti s podujatím hrozí bezprostredné nebezpečenstvo narušenia verejného poriadku alebo je ohrozená bezpečnosť, život alebo zdravie účastníkov podujatia, Policajný zbor môže toto podujatie zakázať alebo vylúčiť účastníka podujatia z účasti na podujatí.

§ 19

1) Ak ide o podujatie s osobitným režimom, vykonáva dozor aj príslušný národný športový zväz alebo príslušný športový zväz prostredníctvom delegáta zväzu.

2) Športový zväz oznámi najneskôr 48 hodín pred začiatkom podujatia organizátorovi podujatia a Policajnému zboru meno, priezvisko, adresu elektronickej pošty a telefonický kontakt delegáta zväzu.

3) Delegát zväzu je povinný zúčastniť sa na príprave podujatia a na podujatí, dozerať a hodnotiť dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a vnútorných predpisov príslušného športového zväzu upravujúcich organizovanie podujatí organizátorom podujatia, usporiadateľskou službou a ostatnými účastníkmi podujatia. Delegát zväzu o zistených nedostatkoch týkajúcich sa organizácie a bezpečnosti podujatia bezodkladne upovedomí hlavného usporiadateľa alebo **bezpečnostného manažéra** s požiadavkou na ich odstránenie.

Komentár: Na základe skutočnosti, že každý šport je zastrešený športovým zväzom, ktorý v záujme ochrany pravidiel a rozvoja príslušného športu vykonáva dozor nad riadnym konaním športových podujatí so znalosťou ich pravidiel a interných predpisov príslušného športového zväzu, či pravidiel medzinárodnej športovej organizácie, sa v záujme posilnenia prvku nezávislej odbornej kontroly nad organizovaním podujatí ustanovujú pravidlá a spôsob

výkonu tohto dozoru, ktorý bude vykonávaný obligatórne na podujatiach s osobitným režimom. Zároveň sa upravuje postavenie a úlohy delegáta zväzu, ktorý je povinný upozorňovať organizátora podujatia na nedostatky v dodržiavaní zákona bezodkladne po ich zistení a vyžadovať vykonanie opatrení na ich odstránenie.

2.6 (§ 20 - 23) Osobitné ustanovenia o bezpečnosti

§ 20

2) Usporiadanie športového zariadenia a športoviska nesmie podnecovať účastníkov podujatia k nevhodnému správaniu. Musí zabezpečovať efektívnu kontrolu všetkých účastníkov podujatia, účelné rozmiestnenie bezpečnostných prekážok slúžiacich na ich rozdelenie, označenie a uzatvorenie sektorov pre divákov. Usporiadanie športového zariadenia a športoviska vrátane prístupov na miesto konania podujatia musí umožňovať zásah poriadkovej služby, hasičskej jednotky a záchrannej zdravotnej služby. Sektory pre divákov je možné rozdeliť aj reťazou osôb vytvorenou z členov usporiadateľskej služby.

3) Ak je miestom konania podujatia športové zariadenie s kapacitou 2 000 a viac divákov a ide o rizikové podujatie alebo podujatie, pri ktorom to ustanovujú požiadavky medzinárodnej športovej organizácie alebo národného športového zväzu, sektory musia byť od ostatných sektorov športového zariadenia oddelené tak, aby nebol možný pohyb divákov medzi týmito sektormi.

4) Pri organizovaní rizikového podujatia v športovom zariadení s kapacitou 4 000 a viac divákov, alebo ak tak určí medzinárodná športová organizácia, národný športový zväz alebo organizátor podujatia, sú miesta na státie pre divákov zakázané.

5) Pri organizovaní podujatia v športovom zariadení, na ktorom sa predpokladá účasť 4 000 a viac divákov, musia byť zriadené vo vnútornom priestore športového zariadenia najmenej dve miesta zdravotníckej pomoci so zdravotníckym pracovníkom. Pri ostatných podujatiach musí byť zriadené najmenej jedno miesto zdravotníckej pomoci so zdravotníckym pracovníkom alebo osobou, ktorá získala potvrdenie o absolvovaní akreditovaného kurzu prvej pomoci.

6) Organizátor podujatia, Policajný zbor a obecná polícia sú oprávnení nariadiť a vykonať uzatvorenie priestorov, verejných priestranstiev a priestorov určených na poskytovanie služieb na mieste konania podujatia a vykonať dôkladnú kontrolu účastníkov podujatia, ak možno z ich správania, konania alebo z iných okolností dôvodne predpokladá hrozbu narušenia pokojného priebehu podujatia alebo verejného poriadku alebo ohrozenie bezpečnosti, zdravia alebo mravnosti účastníkov podujatia.

7) Organizátor podujatia, Policajný zbor a obecná polícia v súčinnosti s ďalšími osobami koordinujú premiestňovanie účastníkov podujatia z miesta ich odchodu na miesto konania podujatia tak, aby neumožnili rizikovým účastníkom podujatia účasť na podujatí ani ich prítomnosť v okolí miesta konania podujatia, najmä ak svojim správaním alebo konaním narušujú verejný poriadok, ohrozujú bezpečnosť, zdravie, majetok alebo životné prostredie.

§ 21 - Kamerový systém

1) Pri organizovaní **rizikového podujatia** je organizátor podujatia povinný zriadiť pri vchodoch a východoch športového zariadenia a v priestoroch športového zariadenia kamerový systém, ktorý umožní v čase konania podujatia nepretržité monitorovanie uvedených priestorov a identifikáciu fyzickej osoby alebo iného predmetu a zabezpečí záznam v digitálnej forme. *Túto povinnosť má organizátor podujatia na futbalovom podujatí a hokejovom podujatí najvyššej celoštátnej súťaže v kategórii dospelých*, a ak to ustanovujú požiadavky medzinárodnej športovej organizácie alebo národného športového zväzu.

5) **Podrobnosti o kamerovom systéme ustanoví všeobecne záväzný právny predpis**, ktorý vydá Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky po dohode s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

7) Ak organizátor rizikového podujatia nezriadi kamerový systém podľa odseku 1, takéto podujatie sa môže konať, ak

- a. bola zrušená účasť divákov podporujúcich hosťujúce družstvo alebo jednotlivca,
- b. usporiadateľská služba hosťujúceho družstva alebo jednotlivca poskytne súčinnosť pri premiestňovaní účastníkov podujatia podporujúcich hosťujúce družstvo na miesto konania podujatia a z miesta konania podujatia, zabezpečí kontrolu vstupu do sektoru hostí a vykonávanie činnosti usporiadateľskej služby v tomto sektore, alebo
- c. sa vykonajú iné účinné bezpečnostné opatrenia schválené obcou a Policajným zborom a
- d. je predpoklad, že opatrenia podľa písmena a), b) alebo písmena c) budú postačujúce na zabezpečenie pokojného priebehu podujatia.

§ 22 - Informačný systém

1) Národný športový zväz futbalu ako správca informačného systému a národný športový zväz hokeja sú povinní vytvárať a prevádzkovať informačný systém.

5) Informačný systém okrem evidencie podľa odseku 2 obsahuje aj evidenciu hlavných usporiadateľov, bezpečnostných manažérov a usporiadateľov.

6) Evidencia hlavných usporiadateľov, bezpečnostných manažérov a usporiadateľov obsahuje

- a. meno a priezvisko hlavného usporiadateľa, bezpečnostného manažéra a usporiadateľa,
- b. rodné číslo alebo číslo identifikačného dokladu, ak ide o štátneho príslušníka iného štátu,
- c. dátum narodenia,
- d. pohlavie,
- e. adresu trvalého pobytu alebo obdobného pobytu,
- f. štátnu príslušnosť,
- g. príslušnosť alebo iný vzťah k športovému klubu,
- h. druh športu, pri podujatiach ktorého vykonáva činnosť usporiadateľskej služby,
- i. fotografiu tváre,
- j. obdobie platnosti osvedčenia hlavného usporiadateľa, osvedčenia bezpečnostného manažéra a preukazu usporiadateľa,
- k. lekársky posudok o spôsobilosti osoby na výkon činnosti usporiadateľskej služby a čestné vyhlásenie o bezúhonnosti,
- l. údaje o priestupkoch podľa § 25 ods. 2, § 26 ods. 1 a 2, uložených sankciách a opatreniach.

7) Informačný systém obsahuje

- a. evidenciu dohôd podľa § 8 ods. 3 a § 18 ods. 4,
- b. evidenciu textov a vyhlásení, zástav, odznakov, hesiel alebo symbolov skupín alebo hnutí a ich programov alebo ideológií, ktoré smerujú k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd alebo obhajujúcich, podporujúcich alebo podnecujúcich nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie,
- c. modul odbornej prípravy uchádzačov o získanie alebo overenie odbornej spôsobilosti hlavného usporiadateľa, bezpečnostného manažéra a usporiadateľa vypracovaný v súlade s pravidlami určenými odbornou komisiou podľa § 13 ods. 7.

8) Údaje do evidencie podľa

- a. odseku 2 písm. a) a b) bezodkladne spracúva správca informačného systému na základe rozhodnutí, ktoré sú mu zasielané orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom,
- b. odseku 2 písm. c) až f) bezodkladne spracúva Policajný zbor,
- c. odseku 2 písm. g) získava a bezodkladne spracúva Policajný zbor,
- d. odseku 2 písm. h) bezodkladne spracúva príslušný športový zväz,
- e. odseku 2 písm. i) získava a bezodkladne spracúva organizátor podujatia,
- f. odseku 2 písm. j) získava a bezodkladne spracúva organizátor podujatia a Policajný zbor,
- g. odseku 6 písm. a) až k) týkajúce sa
 1. hlavného usporiadateľa a bezpečnostného manažéra spracúva príslušný národný športový zväz, ktorý vydal osvedčenie hlavného usporiadateľa alebo osvedčenie bezpečnostného manažéra,
 2. usporiadateľa spracúva športový zväz alebo športový klub, ktorý vydal preukaz usporiadateľa,
- h. odseku 6 písm. l) spracúva Policajný zbor,
- i. odseku 7 písm. a) bezodkladne spracúva organizátor podujatia,
- j. odseku 7 písm. b) spracúva Policajný zbor,
- k. odseku 7 písm. c) spracúva správca informačného systému.

13) Z evidencií informačného systému môže organizátor podujatia vytvoriť výpis, ktorý môže byť použitý iba na účely plnenia jeho povinnosti podľa § 6 ods. 1 písm. m) a na plnenie povinnosti usporiadateľa podľa § 14 ods. 2 písm. e).

16) Údaje o hlavných usporiadateľoch, bezpečnostných manažéroch a usporiadateľoch sa vedú v informačnom systéme päť rokov od uplynutia doby platnosti osvedčenia hlavného usporiadateľa, osvedčenia bezpečnostného manažéra a preukazu usporiadateľa.

17) *Podrobnosti o vytvorení a spravovaní informačného systému ustanoví vnútorným predpisom správca informačného systému (Smernica o IS BŠP)*

3. Odporúčanie k úlohám a činnosti bezpečnostného manažéra pred, počas a po futbalových stretnutiach

3.1 Bezpečnostný manažér

Bezpečnostný manažér je odborne spôsobilý usporiadateľ, ktorého organizátor podujatia určil, aby v súčinnosti s hlavným usporiadateľom pripravoval, riadil, vykonával a vyhodnocoval bezpečnostné opatrenia na mieste konania podujatia. Bezpečnostný manažér v priebehu podujatia operatívne určuje bezpečnostné opatrenia, koordinuje ich výkon a podľa potreby zabezpečuje súčinnosť usporiadateľskej služby s Policajným zborom a obecnou políciou. Bezpečnostným manažérom môže byť fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky podľa § 10 ods. 2 písm. a) až d) a má odbornú spôsobilosť na výkon činnosti bezpečnostného manažéra.

Bezpečnostný manažér musí mať vždy jasne určené a stanovené kompetencie (oprávnenia a povinnosti), postavenie v organizovaní a riadení činnosti usporiadateľskej služby počas bezpečnostného opatrenia (komu podlieha a komu velí), musí mať autoritatívne postavenie a byť vždy identifikovateľný.

Bezpečnostný manažér ako dôležitý odborný subjekt, ktorý plní na strane organizátora podujatia významné úlohy na úseku prípravy a riadenia bezpečnostných opatrení vykonávaných v súvislosti so športovým podujatím, musí mať skúsenosť s prácou so štátnymi orgánmi a policajnými službami, ako aj vedomosti o otázkach organizovania zápasov, dohľadu nad divákmi a akýchkoľvek ďalších otázkach, ktoré súvisia so zabezpečením bezpečnosti a poriadku na športovom podujatí. Zodpovedá za prípravu, vykonanie a vyhodnotenie bezpečnostného opatrenia, vyhodnotenie akýchkoľvek mimoriadnych incidentov, ku ktorým dôjde pred, počas a po futbalovom stretnutí. Bezpečnostný manažér zodpovedá za identifikovanie a vyhodnotenie rizík a za prijatie efektívnych opatrení v súčinnosti s políciou, pohotovostnými službami, štátnymi orgánmi a akýmkoľvek inými subjektmi, ktoré sa podieľajú na riadení podujatia. Úlohy a činnosť bezpečnostného manažéra pri organizovaní športového podujatia môžeme zhrnúť do 3 časových intervalov. Činnosť bezpečnostného manažéra pred, počas a po podujatí.

3.2 Činnosť bezpečnostného manažéra pred futbalovým stretnutím:

- v súčinnosti s organizátorom podujatia vyhodnocuje rizikovosť podujatia, na základe ktorého organizátor odáva oznámenie o konaní podujatia a určí, o aké podujatie sa jedná (medzinárodné, rizikové, nerizikové, podľa osobitného režimu, prípadne iné v zmysle zákona),
- stanovuje v spolupráci s organizátorom predpokladaný počet divákov,
- navrhuje umiestnenia divákov na podujatí, ktorým dôjde pred, počas a po futbalovom stretnutí, sektor domácich divákov a sektor hostí, spravidla oproti sebe!!!
- stanovuje celkový počet členov usporiadateľskej služby/počet odborne spôsobilých zamestnancov strážnej služby na základe zákona, prípadne (pisomne požiada obec o zníženie počtu, ak objektívne prekážky nedovoľujú nasadenie takéhoto počtu členov usporiadateľskej služby a obec nerozhodne inak),
- poskytuje kontaktné údaje na svoju osobu pre potreby súčinnosti so zainteresovanými subjektmi do organizácie športového podujatia,
- v súčinnosti s organizátorom podujatia nastavuje bezpečnostné opatrenia, ktoré organizátor podujatia vykonáva sám a bezpečnostné opatrenia, ktoré navrhuje vykonať v súčinnosti s ďalšími osobami (sám najmä - počet vstupov/turniketov pre sektor domácich/sektor hostí, zmiešaná zóna, nasadenie síl a technických prostriedkov usporiadateľskej služby, logistika, VIP vstup, oddelenia sektorov fanúšikov – personálne alebo technicky, parkovanie v priestore štadióna, permanentky, VIP permanentky, priestor na predaj vstupeniek na mieste, kontrola predaja alkoholu, ak obec nerozhodla o zákaze, príprava nádob na pyrotechniku, odpadkové koše, rozmiestnenie organizačného a vnútorného poriadku štadióna, zabezpečenie verejného rozhlasového zariadenia, iné...),
- pri vyhodnotení rizikovosti podujatia vychádza, najmä (viď. samostatný bod odporúčania 3.2.1),
- pri vyhodnotení rizikovosti podujatia spolupracuje, najmä s bezpečnostným manažérom futbalového klubu hostí a taktiež úzko spolupracuje s oboma koordinátormi pre styk s fanúšikmi!!!,
- pred rizikovým podujatím, na základe vzájomnej dohody medzi klubmi môže navrhnúť vyčlenenie dohodnutého počtu usporiadateľov klubu hostí a ich zaradenie do bezpečnostného opatrenia podujatia s cieľom praktickej a metodologickej pomoci na podujatí,
- pri konaní podujatia s osobitným režimom zabezpečuje v úzkej súčinnosti koordináciu toku informácií s Policajným zborom a obcou,
- v súčinnosti s hlavným usporiadateľom pred začiatkom podujatia zabezpečuje zaškolenie členov usporiada-

teľskej služby,

- určuje v priestoroch štadióna priestory vyčlenené na poskytovanie prvej pomoci a ošetrovanie zranených osôb,
- zabezpečuje v súčinnosti s Policajným zborom kontrolu zoznamov fanúšikov, ak boli vstupenky vystavené na meno a priezvisko diváka, či sa tam nenachádzajú osoby, ktorým bola účasť na podujatí zakázaná v zmysle zákona alebo osobitného predpisu, údaje taktiež preveruje v IS BŠP,
- zabezpečuje spolu s hlavným usporiadateľom dostatočný počet reflexných viest pre usporiadateľov,
- plánuje bezpečnostné opatrenie tak, aby bol zabezpečený prístup na miesto konania podujatia pre rýchly zásah poriadkovej služby, hasičskej jednotky a záchrannej zdravotnej služby,
- pred podujatím si opakovane naštuduje evakuačný plán štadióna a postupy v prípade krízových udalostí,
- kontroluje funkčnosť a prístupnosť kamerového systému,
- vykoná prehliadku miesta konania podujatia a v prípade zistenia väd informuje organizátora podujatia, aby odstránil nebezpečné predmety, prípadne navrhne riešenie problému,
- preverí funkčnosť a prístup do informačného systému (IS BŠP) a pripraví výpis pre potreby usporiadateľskej služby, ak sa jedná o rizikové podujatie,
- zúčastní sa porady za účasti všetkých zainteresovaných osôb v zmysle zákona, ak sa jedná o rizikové podujatie,
- na základe súčinnosti s PZ pred podujatím dohodne postupy odovzdávania osôb, ktoré budú vyvedené zo štadióna pre porušenie vnútorného poriadku alebo sú podozrivé zo spáchania trestného činu alebo priestupku, (bezpečnostný manažér s veliteľom bezpečnostného opatrenia PZ si dohodnú spôsob a podmienky odovzdávania osôb, miesto, komunikačné spojenie – mobil, vysielaciačka, odovzdanie dokumentácie o spáchanom čine, iné..),
- zabezpečuje súčinnosť pri koordinovaní toku informácií, týkajúcich sa premiestňovania fanúšikov počas športového podujatia,
- iné úlohy.

Komentár: Odporúčanie Policajného zboru pre bezpečnostných manažérov:

- pri odovzdávaní osoby podozrivé zo spáchania priestupku alebo trestného činu na štadióne je potrebné zamerať svoju pozornosť na bezpečnosť svoju vlastnú ako aj bezpečnosť iných osôb. Je potrebné zabrániť odovzdávanej osobe ďalšiemu páchaniu protiprávneho konania a jej odovzdávanie by malo prebiehať podľa možnosti mimo davu, čím by sa eliminovala možnosť vplyvu iných fanúšikov pri odovzdávaní osoby. Konkrétne postupy odovzdávania osôb je potrebné vopred dohodnúť s veliteľom bezpečnostného opatrenia v zmysle bodu 3.2 odporúčania.
- za účelom efektívneho reagovania pri riešení protiprávnych konaní na štadiónoch príslušními Policajného zboru je prvoradé zabezpečiť bezchybný a efektívny spôsob komunikácie, ktorý prispeje k okamžitému riešeniu akýchkoľvek problémov na štadióne.
- pri odovzdávaní osoby odporúčame vytvorenie písomnej dokumentácie, nakoľko tento spôsob je efektívny a zabezpečí zhromaždenie základných údajov.
- iné relevantné skutočnosti je potrebné konkrétne dojednať s ohľadom na charakter podujatia.

3.2.1 Postup ako treba vyhodnotiť rizikovosť športového podujatia:

Pri vyhodnotení rizikovosti podujatia bezpečnostný manažér vychádza najmä:

- z počtu rizikových fanúšikov (ULTRAS, Hooligans),
- z počtu rizikových fanúšikov zo zahraničných družieb (Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko, prípadne iné, ak sú informácie o podpore a účasti známe), kde spolupracuje s Národným futbalovým informačným strediskom odboru extrémizmu a diváckeho násillia úradu kriminálnej polície prezidia Policajného zboru cestou príslušného krajského alebo okresného riaditeľstva PZ pri zabezpečovaní koordinácie toku informácií počas medzinárodných futbalových zápasov UEFA EL/LM,
- z celkového počtu divákov,
- z aktuálnych národnostných, etnických alebo historických sporov(napr. používanie štátnych zástav na klubových zápasoch, ktoré môžu vyprovokovať výtržnosti fanúšikov),
- z rivality medzi klubmi, (historická, podľa orientácie fanúšikov, pravico alebo lavicovo orientovaní rizikovní fanúšikovia, národnostný problém, prípadne iné.),
- z predchádzajúcich incidentov fanúšikov klubu (problémy na štadióne alebo mimo štadióna),
- z taktiky presunu fanúšikov (prídú individuálne alebo všetci spolu pochodiajú pred štadión, zabezpečenie parkovania, presun futbalových tímov, tlačenie pred turniketmi, z čoho vyplýva slabšia prehliadka, zvýšený počet incidentov na vstupoch a stupňuje sa agresivita účastníkov podujatia),
- z násillnosti fanúšikov, (agresívne správanie, poškodzovanie majetku, pálenie šálov, vlajok, transparentov, výtržnosti z predchádzajúcich stretnutí),
- z rasistických prejavov, medzi ktoré patrí aj používanie - transparentov, symbolov, zástav, znakov, prípadne z verbálnych pokrikov a prejavov, ktoré smerujú k potláčaniu základných práv a slobôd občanov,
- z pravdepodobnosti výskytu fanúšikov domácich v sektore hostí (vzájomné napádanie sa rizikových divákov/ účastníkov podujatia),

- z predchádzajúcich vniknutí na hraciu plochu (agresívneho charakteru alebo ako zábava),
- z problémov s alkoholom (nadmerné požívanie alkoholu u niektorých fanúšikov, ktorí nie sú riziková, ale z dôvodu nadmerného požitia sú hrozbou pre verejný poriadok),
- z použitia chladných zbraní, taktike protiprávných konaní voči usporiadateľskej službe,
- zo správania sa a vystupovania fanúšikov voči usporiadateľskej službe,
- z aktuálneho politického napätia /používanie rôznych transparentov/,
- z použitia pyrotechnických prostriedkov (počas presunov, okolie štadióna, na štadióne),
- z účasti fanúšikov bez vstupeniek na podujatiach, falošné vstupenky (má za následok prítomnosť viacerých osôb pred štadiónom s cieľom dostať sa na podujatie, zvyšuje nároky na výkon členov usporiadateľskej služby a má za následok súdržnosť medzi rizikovými fanúškami podporiť ostatných, aby sa dostali na zápas, z čoho často prichádza k narušeniam verejného poriadku),
- z užívania drog účastníkmi podujatia (má za následok agresívne správanie sa a následné páchanie trestnej činnosti),
- z iných možných hrozieb.

3.3 Činnosť bezpečnostného manažéra počas podujatia:

- spolupracuje s delegátom SFZ/UEFA pred, počas a po skončení futbalového stretnutia,
- plní úlohy koordinátora a kontaktnej osoby pre všetky bezpečnostné zložky zúčastnené na podujatí (Policajný zbor, Hasičský a záchranný zbor, záchranná zdravotnej služby, dozorný orgán obce, mestská polícia, usporiadateľskej služby, strážnej služby, koordinátormi pre styk s fanúškami, prípadne inými osobami zúčastnenými na bezpečnostnom opatrení),
- spolupracuje s Národným futbalovým informačným strediskom odboru extrémizmu a diváckeho násillia úradu kriminálnej polície prezidia Policajného zboru cestou príslušného krajského alebo okresného riaditeľstva PZ pri zabezpečovaní koordinácie toku informácií počas medzinárodných futbalových zápasov UEFA EL/LM,
- vykonáva v úzkej súčinnosti kontrolu usporiadateľskej služby spolu s hlavným usporiadateľom (rozdelenie usporiadateľov na ich pozície ako vstupy, výstupy, VIP vchod, sektory, ochranné technické prostriedky – plochy, hracia plocha, záloha pre mimoriadnu situáciu, kordón na oddelenie sektorov, ich čas nasadenia na brány a turnikety a ich zotrvanie do ukončenia, vykonávanie a plnenie úloh v zmysle zákona, dodržiavanie kódexu usporiadateľa),
- spolu s hlavným usporiadateľom bezprostredne pred podujatím vykoná kontrolu kontrolnej miestnosti a funkčnosti kamerového systému na štadióne,
- vykoná kontrolu označenia evakuačných plánov na štadióne,
- spolu s bezpečnostnými službami vykoná prehliadku štadióna a celkového stavu infraštruktúry štadióna, kontrolu funkčnosti turniketov, verejného oznamovacieho zariadenia,
- v spolupráci s požiarnym bezpečnostným technikom vykoná kontrolu a preverí stav a umiestnenie požiarnych predpisov, hasiacich prístrojov a zariadení,
- pripravuje, vyhodnocuje a neustále zdokonaľuje bezpečnostné opatrenie na štadióne počas futbalového zápasu,
- v spolupráci s hlavným usporiadateľom vykoná poradu s usporiadateľskou službou pred podujatím, kde zaškolí a poskytne všetky relevantné informácie usporiadateľom k predmetnému futbalovému stretnutiu a rizikám, ktoré sa očakávajú, zabezpečí, aby všetci členovia usporiadateľskej služby dodržiavali **3D filozofiu manažmentu davu** (vždy prvý krok: **DIALÓG**, druhý krok: **DOHOVÁRANIE/DEESKALÁCIA NAPATIA**, tretí krok: **DONUCOVACIE OPATRENIA** – spravidla nastupuje **POLÍCIA**),
- bezpečnostný manažér/hlavný usporiadateľ/ plní úlohy aj usporiadateľskej služby počas podujatia, kde sa na neho plne vzťahujú ustanovenia (§ 10, 11 a 14) zákona č. 1/2014 Z. z.,
- bezpečnostný manažér počas podujatia operatívne vyhodnocuje bezpečnostnú situáciu a plní úlohy kontaktnej osoby pre aktívny prístup do IS BŠP (konkrétna činnosť je upravená v smernici o prevádzkovaní a používaní IS BŠP),
- v súvislosti s použitím rôznych **extrémistických symbolov** skupín potláčajúcich základné práva a slobody občanov zabezpečuje ich preverenie v IS BŠP, či sa nejedná o zakázané symboly, prípadne kontaktuje Policajný zbor,
- pred ukončením podujatia zvolí najefektívnejšiu taktiku rozptylenia divákov podujatia (spravidla prví opúšťajú štadión a sektory domáci fanúšikovia a potom cca 10 – 20 min. podľa okolností fanúšikovia hostí).

Komentár: Odporúčania Policajného zboru v súvislosti s použitím rôznych extrémistických symbolov. Členovia usporiadateľskej služby, ktorá vykonáva svoju činnosť v súvislosti s konaniami verejného športového podujatia by mali mať v prvom rade základné vedomosti o extrémistickej symbolike, ktorá sa môže fanúškami kedykoľvek počas podujatia odprezentovať a to v akejkolvek forme. Základným predpokladom eliminácie výskytu extrémistickej symboliky je vykonávať dôslednú kontrolu fanúšikov pri vstupe do priestorov štadióna a to s dôrazom na kontrolu tzv. „Ultras“ a týmto sa snažiť o zabránenie prieniku extrémistickej symboliky resp. ich nositeľov na štadión. V prípade, že člen usporiadateľskej služby zistí výskyt extrémistickej symboliky či už na transparente, ktorý sa fanúšik snaží preniesť cez vstup alebo na jeho oblečení alebo viditeľne vytetované na tele fanúšika (neskryte), tak môže urobiť dve

veci. *Po prvé, ak to situácia dovoľuje a na mieste je dostatočný počet usporiadateľov, tak môže usporiadateľ (ako aj ktokoľvek iný) obmedziť osobu na osobnej slobode, ktorá pácha protiprávne konanie a to podľa § 85 ods.2 Trestného poriadku a následne zadržanú osobu bezodkladne odovzdať útvaru Policajného zboru.* A po druhé, ak úkon obmedzenia osoby na osobnej slobode je vzhľadom na situáciu z taktického hľadiska pre usporiadateľov nezvládnuteľný resp. nebezpečný a vyvolal by nevôľu v dave ostatných fanúšikov, tak usporiadateľ túto osobu vedome vpustí na štadión a bezodkladne oznámi skutočnosť bezpečnostnému manažérovi (alebo hlavnému usporiadateľovi), ktorý buď osobne alebo prostredníctvom hlavného usporiadateľa klubu zabezpečí monitorovanie označenej osoby bezpečnostným kamerovým systémom, čím sa zadovážia dôkazy o protiprávnom konaní osoby a následne oznámia túto skutočnosť útvaru Policajného zboru, ktorý bude konať v zmysle zákona.

3.4 Činnosť bezpečnostného manažéra po podujatí:

- spolupracuje s riadiacimi orgánmi ligy a komisiami SFZ (disciplinárna, etická a licenčná),
- zodpovedá za vyhodnotenie akýchkoľvek mimoriadnych incidentov, ku ktorým dôjde pred zápasom, počas neho a po ňom, ktoré akýmkoľvek spôsobom ovplyvnili bezpečnosť na štadióne, pričom tieto incidenty späťne hlási asociácii (organizátorovi zápasu),
- po skončení stretnutia v spolupráci s delegátom zväzu a políciou vyhodnotí prijaté opatrenia, prípadne zaujme stanovisko k priebehu bezpečnostného opatrenia,
- zodpovedá za neustále vzdelávanie a školenie všetkých bezpečnostných pracovníkov, ktorých kluby zamestnávajú,
- bezpečnostný manažér zodpovedá za neustále vzdelávanie a školenie všetkých členov usporiadateľskej služby,
- zapíše záznamy k osobám, ktorým bola účasť na podujatí zakázaná podľa § 22 ods. 2 písm. i) do IS BŠP,
- spracuje správu o vyhodnotení bezpečnostného opatrenia a informuje vedenie klubu o pozitívach a nedostatkoch na podujatí, navrhne odporúčania na odstránenie nedostatkov, resp. vylepšenie prijatých opatrení.

4. Odporúčanie pre bezpečnostných manažérov futbalových klubov k výberu usporiadateľov a postupu pri realizovaní školenia odbornej prípravy usporiadateľov

4.1 Usporiadatelia

Usporiadateľ plní úlohy podľa pokynov hlavného usporiadateľa a pri vykonávaní bezpečnostných opatrení aj pokyny bezpečnostného manažéra. Usporiadateľom môže byť fyzická osoba, ktorá dosiahla vek 18 rokov, je zdravotne spôsobilá, je bezúhonná a má odbornú spôsobilosť na výkon činnosti usporiadateľa.

Základným poslaním a podstatou činnosti člena usporiadateľskej služby je vykonávať službu pre účastníka podujatia, starať sa o jeho bezpečnosť, informovanosť a pohodlie. Aj preto zákon v rámci prípravy členov usporiadateľskej služby kladie dôraz aj na verbálnu a neverbálnu komunikáciu. Pôsobenie usporiadateľa na účastníkov podujatia musí byť založené na vzájomnej dôvere a pochopení toho, že zo strany členov usporiadateľskej služby ide o výkon asistenčnej služby, ktorej účelom je dopomôcť bežnému/slušnému divákovi (vrátane mládeže, žien a detí) k pohodliu, má navodiť priateľské prostredie, garantovať stabilné sociálne správanie ostatných účastníkov i pocit bezpečnosti diváka.

Výkon usporiadateľskej služby je založený na báze slušnosti, asertívnej komunikácie a prirodzenej dobrovoľnej súčinnosti zo strany účastníka podujatia. Ak je plnenie povinnosti účastníka podujatia potrebné vynucovať, usporiadateľ vecne, bez vyvolania, či podnecovania emócií alebo incidentu, požiada o súčinnosť zamestnancov strážnej služby, príslušníkov obecnej polície alebo príslušníkov Policajného zboru.

4.2 Výber usporiadateľov

- v prvom rade uchádzač musí spĺňať podmienky stanovené zákonom č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- ďalej sa od uchádzača vyžaduje, aby mal profesionálny, priateľský a proaktívny prístup k práci, mohol pracovať cez víkendy a vo večerných hodinách, mal predpoklady na prácu v tíme,
- vedel poskytnúť pre divákov vynikajúcu kvalitu služieb, s tým, že pozdraví a privíta fanúšikov s priateľskou tvárou klubu,
- mal predpoklady na sebaovládanie, dostatočné komunikačné schopnosti a schopnosti na zvládanie stresových situácií,
- predchádzajúce skúsenosti s prácou usporiadateľa sú vítané, spolu s pozitívnym hodnotením jeho práce,
- schopnosti pracovať v tíme, vykonávať tímovú prácu pod jednotným velením,
- mal by byť bdely po celý čas bezpečnostného opatrenia, ktoré si vyžaduje veľkú zaťaženosť na vnímanie a pozorovanie,
- mal by mať schopnosť rozpoznávať (identifikovať) problémy a promptne ich riešiť v prípade potreby,
- a schopnosti, že za všetkých okolností zostáva príjemný a prístupný!

4.3 Náplň práce

- zaistenie bezpečnosti a ochrany divákov na podujatí za všetkých okolností,
- **plniť úlohy stanovené zákonom**, (oprávnenia a povinnosti člena usporiadateľskej služby!!!),
- vykonávanie kontroly vstupeniek,
- vykonávanie prehliadok fyzických osôb (presvedčiť sa zrakom, hmatom alebo technickými prostriedkami, prehliadku hmatom vykonáva člen usporiadateľskej služby rovnakého pohlavia!!!),
- poskytovať služby, pomoc a informácie pre fanúšikov,
- vykonávať prácu v dave, ovláda základy manažmentu davu,
- presadzovanie dodržiavanie športových predpisov, ktoré sú upravené v organizačnom a návštevnom poriadku štadióna a predpisy klubu,
- poskytovať informácie a oboznamovať účastníkov podujatia s postupmi v prípade evakuácie alebo mimoriadnych situácií,

- poskytovať pomoc účastníkom podujatia v prípade potreby, (ovláda základy prvej pomoci, protipožiarnej bezpečnosti a vie núdzové kontakty na záchranne služby!!!)
- zabezpečovať počas podujatia udržiavanie vchodov/východov prístupných a odomknutých,
- plniť pokyny nadriadených členov usporiadateľskej služby,

4.4 Odborná príprava usporiadateľov

- odborná spôsobilosť na výkon činnosti usporiadateľa sa získava odbornou prípravou a úspešným (*absolvovaním testu zahŕňajúceho oblasti podľa § 13 ods. 5 vid' bod 4.5*) a preukazuje sa preukazom usporiadateľa.
- uchádzač sa prihlasuje *na odbornú prípravu a test formou elektronickej prihlášky* zverejnenej na webovom sídle športového zväzu alebo *športového klubu*. Ak sa uchádzač nemôže prihlásiť na odbornú prípravu a test formou elektronickej prihlášky, prihlasí sa písomnou prihláškou zaslanou na adresu športového zväzu alebo športového klubu. Prihláška na odbornú prípravu a test obsahuje:
 - meno a priezvisko,
 - dátum narodenia,
 - adresu trvalého pobytu alebo obdobného pobytu,
 - adresu elektronickej pošty na účely odbornej prípravy.
- *po prihlásení sa na odbornú prípravu podľa odseku 4 športový zväz alebo športový klub sprístupní uchádzačovi študijné materiály* zaslaním prístupu na adresu elektronickej pošty uvedenú v prihláške. *Odborná príprava uchádzača sa uskutočňuje sebvzdelávaním.*
- *odbornú spôsobilosť overuje športový zväz alebo športový klub prostredníctvom odborne spôsobilej osoby, ktorá vyhodnotí splnenie podmienok na výkon činnosti usporiadateľa.* Za odborne spôsobilú osobu na overenie odbornej spôsobilosti usporiadateľov sa považuje *aj osoba, ktorá je držiteľom platného osvedčenia hlavného usporiadateľa alebo platného osvedčenia bezpečnostného manažéra.*
- po úspešnom absolvovaní testu pod dohľadom odborne spôsobilej osoby vydá športový zväz alebo športový klub uchádzačovi preukaz usporiadateľa.

Preukaz usporiadateľa obsahuje: (povinné znaky)

- meno, priezvisko, dátum narodenia,
- identifikačné číslo,
- obdobie platnosti preukazu usporiadateľa,
- označenie športového zväzu alebo športového klubu, ktorý preukaz usporiadateľa vydal,
- označenie osoby, ktorá overila odbornú prípravu uchádzača a
- miesto a dátum vydania preukazu usporiadateľa.

Komentár: Zákon vymenúva (obsah) povinné znaky, ktoré musia byť povinne uvedené v preukaze usporiadateľa, avšak neurčuje formu preukazu. Vzhľadom k tomu, že preukaz bude slúžiť pre identifikáciu usporiadateľa počas futbalových zápasov odporúčame pre kluby, aby bol vystavený na plastovej karte alebo na štandardnom papieri zaliatom vo fólii.

4.5 Testy a overenie odbornej spôsobilosti

Testy na overenie odbornej spôsobilosti vypracuje odborná komisia, ktorú na obdobie nie dlhšie ako dva roky vymenúva a odvoláva Policajný zbor (*vecne a miestne príslušný útvar je úrad súkromných bezpečnostných služieb prezídia Policajného zboru*) z odborne spôsobilých osôb. Odborná komisia určí jednotné pravidlá pre používanie testov na prípravu a skúšku uchádzačov. Národné športové zväzy, športové zväzy, športové kluby, Policajný zbor a obce sú oprávnené navrhovať odbornej komisii zmeny a doplnenia otázok a úloh v teste tak, aby testy okrem spoločnej všeobecnej časti obsahovali aj osobitnú časť, v ktorej budú zohľadnené špecifiká organizovania podujatí v jednotlivých športových odvetviach. **Zloženie odbornej komisie zverejňuje Policajný zbor na svojom webovom sídle.**

Odborná spôsobilosť hlavného usporiadateľa, bezpečnostného manažéra a usporiadateľa **sa opakovane overuje po uplynutí štyroch rokov odo dňa vydania osvedčenia** hlavného usporiadateľa, osvedčenia bezpečnostného manažéra alebo preukazu usporiadateľa. Opakované overenie odbornej spôsobilosti sa vykonáva formou testu.

Komentár: Národné športové zväzy, športové zväzy, športové kluby v prípade organizovania odbornej prípravy pre usporiadateľov sú oprávnené požiadať odbornú komisiu, ktorú na obdobie nie dlhšie ako dva roky vymenúva a odvoláva Policajný zbor o sprístupnenie testov. Postup k prístupu testov bude upravený a zverejnený na webovom portáli Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

4.6 Činnosť členov usporiadateľskej služby pred, počas a po futbalovom podujatí

(Príručka pre usporiadateľa - pracovná pomôcka do vrecka vid' príloha odporúčania č. 1)

V súvislosti s plnením úloh člena usporiadateľskej služby hlavný usporiadateľ a bezpečnostný manažér určí pozície členov usporiadateľskej služby pred, počas a po vykonávaní bezpečnostného opatrenia na štadióne. Uvedené pozície si vyžadujú individuálne vlastnosti a predpoklady na plnenie úloh, kladú dôraz na členov usporiadateľskej služby a to, najmä na ich fyzické predpoklady, pozorovacie schopnosti a to profilovanie rizikového fanúšika, komunikačné schopnosti, verbálne a neverbálne vystupovanie, v prípade medzinárodných podujatí na ich jazykové schopnosti, kde každý usporiadateľ by mal byť nasadený do prostredia, v ktorom dokáže, čo najefektívnejšie prispieť k eliminácii prejavov neslušného správania sa divákov na podujatí. Preto činnosť členov usporiadateľskej služby pred, počas a po futbalovom podujatí môže byť stanovená všeobecne pre všetkých rovnaká, avšak niektoré pozície si vyžadujú individuálne schopnosti a znalosti. Rozdelenie by malo byť na základe (usporiadateľ začiatovník a starší usporiadateľ, ktorý je skúsenejší v riešení incidentov) alebo pozície určenej na základe lepšej verbálnej a neverbálnej komunikácie (usporiadateľ na ploche viac využíva neverbálnu komunikáciu ako usporiadateľ na vstupoch) alebo pri vykonávaní samotných prehliadok (jeden usporiadateľ profiluje osoby a druhý vykonáva prehliadku – treba po čase vymeniť, nakoľko obidvaja prechádzajú po čase a počte skontrolovaných divákov do rutiny!!!). Avšak všeobecne odporúčame zamerať sa na nasledovné činnosti:

4.6.1 Pred podujatím

- opätovne si naštuduje umiestnenie prístrojov a zariadení, ktoré je potrebné použiť v prípade nebezpečenstva (hasiace prístroje, telefón, únikové východy),
- zúčastní sa zaškolení usporiadateľov pred začiatkom podujatia, ktoré je zamerané na druh a podmienky konania podujatia, predpokladaný počet a rizikovosť divákov a k bezpečnostným opatreniam, ktoré budú vykonané,
- prevezme si reflexnú vestu alebo reflexnú rovnošatu, ktorú je povinný mať oblečenú v čase konania podujatia,
- vykonáva opätovne kontrolu vo svojom sektore, či sa tam nenachádzajú voľné, zakázané alebo nebezpečné predmety – (tehly, suť, kamene, pyrotechnika, tyče, a iné, ktoré by mohli byť použité ako zbraň),
- koordinuje pohyb davu vstupujúcich účastníkov podujatia a inštruuje k zaujatiu miesta na sedenie/státie, k nájdeniu sektoru, bufetu, WC, prípadne poskytuje informačnú pomoc pri otázkach od účastníkov podujatia,
- vykonáva kontrolu vstupeniek a prehliadky osôb, ktoré sa zúčastňujú na podujatí, zamerané na zakázané predmety a veci, prehliadky transparentov, zástav a nápisov, či neobsahujú symboly a znaky skupín, ktoré potláčajú základné práva a slobody osôb. Prehliadku hmatom vykonáva usporiadateľ len osobám rovnakého pohlavia!!!
- zabezpečuje, aby vchody, prechody a únikové východy boli čisté a prechodné bez akýchkoľvek prekážok,
- zabezpečuje, aby všetky zámky na bránach boli odomknuté a zodpovedný usporiadateľ mal k dispozícii kľúče,
- vykonáva monitorovanie a dozor nad účastníkmi podujatia, aby nevnašali alkohol do priestorov štadióna,
- vykoná dozor, aby v priestoroch podujatia a v hráčskom tuneli sa nenachádzali osoby, ktoré nemajú autorizovaný vstup,

4.6.2 Počas podujatia

- neustále monitoruje a vyhodnocuje bezpečnostnú situáciu v určenom sektore, (správanie, počet, hustota, aktivity, narušenia, incidenty, iné.),
- upozorňuje divákov na možné porušenia interných predpisov (organizačný a návštevový poriadok) v prípade, ak napätie agresie sa stupňuje avšak ešte neprišlo k protiprávnemu konaniu (pokús vylenie na oplatenie, prípadne pokús vstupu do priestorov, kde osoba nemá oprávnenie sa zdržiavať, iné.),
- zabezpečuje, aby neautorizovaná osoba/divák/ nevstúpila do športového priestoru,
- ak niekto opustil štadión alebo priestory podujatia a opätovne sa chce dostať na podujatie znovu vykonáva jej prehliadku!!!
- monitoruje situáciu, či sa na tribúnach neobjavili sklenené fľaše, poháre a alkohol,
- monitoruje a ihneď hlási použitie pyrotechnických prostriedkov určenej osobe,
- dozoruje, aby sa dodržiaval zákaz fajčenia,
- podľa pokynu hlavného usporiadateľa, bezpečnostného manažéra spravidla 10min. pred ukončením futbalového zápasu, zaujme opätovne svoju pôvodnú pozíciu a je pripravený na rozptyl fanúšikov, prípadne mimoriadne udalosti, ako možné vniknutie na hraciu plochu z dôvodu oslavy, v prípade agresívneho správania sa fanúšikov hlási ihneď určenej osobe,
- znovu monitoruje situáciu a fanúšikov v určenom sektore
- udržiava priechodnosti vchodov, prechodov a únikových východov,
- hlási závažné incidenty zodpovednej osobe – (bezpečnostný manažér, hlavný usporiadateľ)

4.6.3 Po podujatí

- po skončení zápasu smeruje divákov k najbližšiemu východu,
- skontrolovať sedadlá v určenom sektore, toalety – príp. škody hlásiť zodpovednej osobe, ktorá spracuje zápis o škodách,
- skontroluje, či všetci účastníci podujatia opustili určený sektor a či sa tam nenachádzajú osoby bez autorizovaného vstupu,
- hlási všetky incidenty, problémy, ktoré nastali v určenom sektore počas zápasu bezpečnostnému manažérovi,
- pri odchode odovzdá všetky veci pridelené pred zápasom – vestu, príp. vysielaciu, iné.

4.7 Kódex usporiadateľa

- musí byť zdvorilý a nápomocný,
- musí byť slušne a čisto oblečený,
- musí vystupovať profesionálne a dodržiavať zásady slušnosti,
- počas výkonu činnosti, nesmie byť pod vplyvom alkoholu, drog alebo iných omamných látok,
- musí mať v čase konania oblečenú reflexnú vestu alebo reflexnú rovnosatu,
- nesmie byť oblečený vo farbách klubu alebo národného tímu, nesmie mať kapucňu na hlave (odporúča sa klasická čiapka, pokiaľ prší odporúča sa jednotný pršiplášť) pokiaľ je v službe,
- nesmie reagovať obscénnymi alebo vulgárnymi gestami smerom k vývoju podujatiu/zápasu,
- nesmie jesť, piť alebo fajčiť pred divákmi,
- nesmie používať obscénne gestá a neprímeraný slovník,
- usporiadatelia, nie sú zamestnaní preto, aby sledovali futbalový zápas!!!

5. Základné symboly extrémistických skupín používané v súvislosti s konaním futbalových podujatí v Slovenskej republike

V súčasnej dobe sa počas konania futbalových podujatí čoraz častejšie stretávame s rôznymi prejavmi extrémizmu, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbie a intolerancie. Tieto prejavy extrémistickej ideológie sú veľmi často používané rizikovými fanúšikmi na verejnú prezentáciu ich postojov a názorov počas futbalových zápasov, kde sa táto skupina „pseudo fanúšikov“ alebo „tiež fanúšikov“ snaží formou grafického alebo slovného prejavu propagovať svoje sympatie k hnutiam alebo skupinám osôb, ktoré potláčajú základné práva a slobody. Metodické usmernenie poukazuje na základné symboly extrémistických skupín, ktoré sú používané v Slovenskej republike, ale aj v zahraničí rizikovými fanúšikmi počas organizovania futbalových podujatí.

Odporúčanie by malo uľahčiť členom usporiadateľskej služby orientovať sa v základných symboloch extrémistických skupín a zároveň umožniť ich identifikáciu pri zabezpečovaní pokojného priebehu podujatia v súlade so zákonom, udržanie verejného poriadku a ochrane bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku, životného prostredia a zaistenie informovanosti a pohodlia účastníkov podujatia počas futbalových zápasov. Zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa ustanovenia § 22 ods. 7 písm. b) upravuje vedenie takejto evidencie v IS BŠP. Uvedené znaky a symboly sú znázornené v konkrétnej forme, majú len informatívny charakter a nezakladajú automaticky trestno-právnu alebo priestupkovú zodpovednosť. Ich verejné používanie nezakladá automaticky trestno-právnu alebo priestupkovú zodpovednosť ich nositeľov, keďže použitie každého symbolu je potrebné posudzovať individuálne vzhľadom na kontext a okolnosti použitia.

1. Hákový kríž.

2. SS – Totenkopf

3. Keltský kríž

4. Odal Rune

5. Sig-Rune

6. Sonnenrad

7. SS Sig-Runy

8. Ríšska vojnová zástava

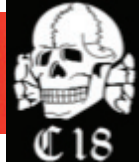
9. Juzánska vlajka

10. Tyr-rune

11. Blood and Honour

12. Combat 18

13. A.C.A.B.

14. Vlajka Nemeckej ríše

15. Biela sila alebo biela moc

16. KKK

17. Hlinková garda (HG)

18. Železný kríž

19. Čierne slinko

20. Skrewdriver

21. a 22. Anarchistická symbolika

Počas organizovania futbalových zápasov sa taktiež môžeme stretnúť so symbolikou, ktorá je vyjadrená číslami ako napr. (14, 18, 88), ich význam je vysvetlený nižšie:

18 Číslo znamená kód prvého písmena anglickej abecedy „A“ a ôsmeho písmena „H“ a je monogramom Adolfa Hitlera. Rizikovní fanúšikovia na propagáciu neonacistickej ideológie používajú uvedený symbol často na tričkách, transparentoch a zástavách. Číselný symbol taktiež používa britská neonacistická teroristická skupina Combat 18.

88 Ôsme písmeno anglickej abecedy je „H“. Dve osmičky znamenajú HH t. j. skrátený tvar nacistického pozdravu „Heil Hitler“. Uvedenú kombináciu používajú rizikovní fanúšikovia na propagáciu neonacistickej ideológie a to, najmä vyobrazením na oblečeniach, zástavách, transparentoch počas futbalových zápasov.

14 alebo **14/88** - Tieto čísla sa často používajú vo vzájomnej kombinácii a vyjadrujú 14 slov David Lane, „We must secure the existence of our people and a future for white children“ – „My musíme zabezpečiť existenciu našich ľudí a budúcnosť bielych detí“.

5.1 Základné symboly extrémistických skupín

1. **Hákový kríž** - svastika je pradávny znak symbolizujúci šťastie. Na začiatku 20. storočia sa stala svastika symbolom árijskej rasy, ktorú si neskôr v 30. rokoch prívlastnila NSDAP a stala sa symbolom nacizmu, rasizmu a nadradenosti bielej rasy. Hákový kríž je často používaný v kruhu pravicových extrémistov ako symbol na vlajkách, odznakoch, tričkách, prípadne skrytých tetovaniach.
2. **SS – „Totenkopf“** – znak SS divízie „Totenkopf“, ktorá bola vytvorená 16. 10. 1939 v Dachau z členov strážcov koncentračného tábora ako motorizovaná jednotka.
3. **Keltský kríž** – pôvodne je to symbol starovekých Keltov z Írska a Škótska. Jeho prepojenie na neonacizmus a extrémizmus vychádza jednak z používania Ku-Klux-Klanom a najčastejšie sa používa spolu s nápisom White Power, heslo, ktoré znamená nadradenosť bielej rasy.
4. **Odal Rune** – používa sa aj ako symbol rasového dedičstva a čistoty rasy. Počas druhej svetovej vojny bola rúna používaná ako symbol 7. dobrovoľníckej horskej divízie SS „Prinz Eugen“, neskôr ako znak najväčšej, dnes už zakázanej neonacistickej mládežníckej organizácie „Wiking-Jugend“ v Nemecku.
5. **Sig Rune** – v nacistickom Nemecku uvedenú rúnu používala organizovaná skupina Nemecká mládež, organizácia patriaca k Hitlerjugendu.
6. **Sonnenrad** – čierne slnko, je to ezoterický a okultný symbol vychádzajúci zo seversko – pohanského náboženstva. Jeho význam nemá nevyhnutne rasový alebo neonacistický kontext, avšak je obľúbený u krajnej pravice, nakoľko jeho modifikácia bola používaná jednotkami SS.
7. **SS Sig-Runy** - (Schutz Staffel – skratka oddielov SS), ochranné oddiely vznikli v roku 1925 ako elitná ochranná skupina najvyšších predstaviteľov NSDAP. Členovia týchto jednotiek sa vybrali podľa politickej, rasovej, nacistickej prislúšnosti, pričom prisahali vernosť Adolfovi Hitlerovi. Symbol uplatňuje vieru neonacistov a rasistických skínheadov v násilie, antisemitizmus, fašizmus a nadradenosť belochov.
8. **Ríšska vojnová zástava** - používala sa v rôznych podobách od roku 1867, medzi 1871 – 1919 bola používaná ako bojová vlajka nemeckého námorníctva. Medzi neonacistami je obľúbená a vyskytuje sa v rôznych modifikovaných verziách.
9. **Južanská vlajka** – v americkej občianskej vojne (1861 - 1865) ju používali vojská Americkej konfederácie. Používanie tejto vlajky sa postupne rozšírilo vo svete, najmä v okruhu rasistických organizácií, ktorí ju považujú za symbol hrdosti k vyjadreniu nadvlády "belochov" nad afroameričanmi.
10. **Tyr-rune** – symbol boja, znak bol udeľovaný iba úspešným absolventom Ríšskych škôl NSDAP a nosil sa a ľavej paži straníckej uniforme nad hákovým krížom.
11. **Blood and Honour** –Neonacistická organizácia (anglického prekladu nemeckého hesla (Blut und Ehre – krv a česť), pôvodne používaného Hitlerjugend, mládežníckou organizáciou NSDAP.
12. **Combat 18**– označenie britskej neonacistickej teroristickej skupiny.
13. **A.C.A.B** – „All cops are bastards“, Všetci policajti sú bastardi – skratka používaná rizikovými fanúšikmi ako verbálny útok na príslušníkov Policajného zboru.
14. **Vlajka Nemeckej ríše** - národná vlajka (Nationalflagge). Vlajka sa stala symbolom zjednotenej Nemeckej ríše po jej založení v roku 1871 a používala sa ako štátna zástava do roku 1935.
15. **Biela sila alebo biela moc** –vyjadruje názov hnutia a myšlienok stavajúcich bielu rasu nad ostatné, hlásanie nevyhnutnosti boja proti ostatným rasám.
16. **KKK**–(Ku-Klux-Klan), toto hnutie vzniklo na americkom kontinente v 60. rokoch 19. storočia. Presadzuje tvrdé rasistické myšlienky proti ľuďom tmavej pleti, s cieľom dosiahnuť nadvládu bielych.
17. **Hlinkova garda (HG)**- symbol Hlinkovej gardy ako špeciálnej jednotky, ktorej úderne a pohotovostné oddiely počas SNP sa podieľali na trestných výpravách a akciách poboku nemeckých jednotiek proti povstalcovi a civilnému obyvateľstvu. V Slovenskej republike obdobné označenia používajú ultrapravicové organizácie a hnutia.
18. **Železný kríž**– Známy vojenský symbol, ktorý sa udeľoval od roku 1813 ako vyznamenanie za zásluhy v pruskej vojne proti Napoleonovi. V 1933 sa modifikoval a stal sa rádom "Tretej ríše", do stredu kríža bola pridaná svastika. Dnes je to symbol veľmi často vyhľadávaný neonacistami.
19. **Sonnenrad** - pôvodný symbol čierneho slnka, je to ezoterický a okultný symbol vychádzajúci zo seversko – pohanského náboženstva.
20. **Skrewdriver** – hudobná skupina, ktorej zakladateľ bol Ian Stuart Donaldson. Hudobná skupina bola úzko spojená na britskú rasistickú skupinu Blood and Honour. Znak skupiny Skrewdriver je často používaný pravicovými extrémistami po celom svete (na transparentoch, zástavách, ako tetovanie, na oblečení, iné).
21. **Anarchistická symbolika** - najpoužívanejším anarchistickým symbolom je písmeno "A" v kruhu. Tento symbol je najčastejšie vyobrazený na oblečení punkerov, anarchistov a alternatívnej mládeže. Jedná sa o ľavicovú smer, ktorý sa snaží o zrušenie klasických kapitalistických ekonomických vzťahov a ich nahradenie samosprávou robotníkov združených v odboroch. Počas futbalových podujatí je menej vidaný, nakoľko väčšina rizikových fanúšikov je pravicovo zameraná, avšak nájdú sa aj ľavicovo orientovaní fanúšikovia. V podmienkach Corgoň ligy sa jedna o časť jadra fanúšikov klubu AS Trenčín.
22. **Anarchistická symbolika** – viď bod. 21.

6. Záver

Závažnosť a rozšírenie fenoménu diváckeho násillia najprv najmä v Anglicku a následne aj v ďalších štátoch Európy v 70-tych a 80-tych rokoch XX. storočia boli dôvodom pre to, aby bol v roku 1985 na pôde Rady Európy (19. augusta 1985; Štrasburg) uzavretý Európsky dohovor o násillí a neviazanosti divákov na športových podujatiach a najmä na futbalových zápasoch (CETS 120), ktorý okrem Andorry, Gruzínska, Írska, Malty, Moldavska a San Marina podpísali všetky členské štáty Rady Európy, v roku 2013 pristúpilo k dohovoru aj Maroko, ako nečlenský štát Rady Európy. Slovenská republika je signatárom tohto dohovoru od 1. júla 1993. Signatárske štáty dohovoru sa prijatím tohto dohovoru zaviazali k vzájomnej spolupráci všetkých subjektov zainteresovaných na eliminácii diváckeho násillia (štát, polícia, športové zväzy, kluby, obce, cestovné kancelárie, prepravcovia, fan kluby), ktorej účelom je postarať sa o bezpečnosť a pohodlie slušných priaznivcov a efektívny postih delikventov vrátane trestnoprávneho, s cieľom zabrániť problémovým osobám zúčastňovať sa na športových podujatiach. Aj tento dohovor vychádza z poznania, že fenomén diváckeho násillia je síce najsilnejší na futbalových stretnutiach, zároveň však vždy existuje reálna hrozba, že po vytlačení tohto negatívneho javu z futbalových štadiónov alebo aj z iných dôvodov sa môžu zaťažiť športové podujatia iných športových odvetví. Toto odporúčanie je určené pre všetky osoby podieľajúce sa na zabezpečovaní ochrany a bezpečnosti a rozvoji športu počas organizovania futbalových podujatí. Odporúčanie má slúžiť, najmä na rozšírenie si rozsahu vedomostí a poznania v oblasti organizovania a zabezpečovania bezpečnosti počas futbalových podujatí. Poukazuje na nevyhnutnosť spolupráce všetkých subjektov podieľajúcich sa na príprave a priebehu podujatí, na významnú dôležitosť vyhodnotenia rizikovosti podujatia a potreby posilnenia a zvýšenia aktivít spolupráce s fanúšikmi, ktorí sú neprehliadnuteľnou súčasťou futbalových stretnutí a nesmú byť z procesu vyriešenia problému vynechaní. Jediná cesta ako napredovať v boji proti tomuto fenoménu je riešiť ho „spoločne“. Všetci spolu, jediná cesta ako sa posunúť ďalej. Žiadne úsilie jednej strany nemôže byť úspešné, preto je potrebné spoločne sa spojiť pre rozvoj futbalu a zabezpečenia ochrany pre slušných divákov.

7. Použitá literatúra, zdroje a odkazy

Vznik tejto príručky riadila expertná skupina odborníkov v zložení:

- PaedDr. Jozef Kliment (generálny sekretár SFZ),
- JUDr. Peter Sepeši (prokurátor GP SR a člen výkonného výboru SFZ pre organizačno – legislatívne otázky),
- JUDr. Zaneta Šurmajová PhD. (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR),
- JUDr. Mária Berdisová (legislatívno – právne oddelenie SFZ),
- Mgr. Peter France (bezpečnostný manažér SFZ),
- Mgr. Peter Pálenčík (vedúci medzinárodného oddelenia SFZ),
- Mgr. Marek Majtán (MŠK Žilina a konzultant za ÚLK),
- Únia ligových klubov,
- UEFA,
- pracovníci odboru extrémizmu a diváckeho násillia úradu kriminálnej polície prezidia Policajného zboru,
- pracovníci odboru poriadkovej polície prezidia Policajného zboru,
- Mgr. Andrea Čurná (SFZ, grafické spracovanie).

Použitá literatúra

- Miroslav Mareš: Rozpoznávanie politického extrémizmu na Slovensku, CENNA Centrum pre európske a severoatlantické vzťahy, Bratislava 2013
- Zákon č. 1/2014 Z. Z. O organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky Prezídium Policajného zboru úrad kriminálnej polície odbor extrémizmu a diváckeho násillia, Kancelária ministra vnútra odbor prevencie kriminality: Symbolika extrémistických skupín –Príručka pre identifikáciu symbolov spojených s extrémizmom, Bratislava 2013

Informácie získané z internetu

- <http://www.ucps.sk>
- <http://www.facebook.com>
- <http://www.futbalsfz.sk>
- <http://www.fulhamfc.com>
- <http://www.uefa.com>
- <http://www.coe.int>

Použité grafiky

- archív autorov
- verejné zdroje

Slovenský futbalový zväz

Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava

<http://www.futbalsfz.sk>

<http://www.futbalnet.sk>

Vydané 27.02.2014

